

Üsd a rosszat, annál rosszabb

Nagyanyám így folytatta: áldd a jót, és annál jobb lesz. Akkor, gyermekként, nehezen értettem meg, mit is akar mondani ezzel.

☞ 5. oldal

Hiszem, hogy Isten előttem jár

„Minden nap alakít, formál, embereket hoz elém és távolít el az utamból, több az empátia bennem, az egyenességre vágyás.”

☞ 10. oldal

Kakszentmártoni Gyógyír Levendulás

Istennek tartozunk hálával, aki kegyelmével és gondviselésével megáldotta a Kakszentmártoni Gyógyír Levendulás létrejöttét.

☞ 14. oldal

HARANGSZÓ

A KIRÁLYHÁGÓMELLÉKI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET GYÜLEKEZETI LAPJA • 2025. FEBRUÁR • 36. évf. 3-4. szám • Ára 5 lej

Békesség, hit, csapat

„Ezért Gedeon oltárt épített ott az Úrnak, és így nevezte el: Az Úr a békesség. Még ma is ott van ez Ofrában, az Abíezer nemzetség földjén.” (Bír 6,24)

Gedeon élete félelemmel teli, de korántsem izgalmas élet volt. Tele rettegéssel, görcsrel, morgással, kisebbségi komplexussal, istenvádolással... Egyetlen célja a túlélés volt. Valahogy túlélni azt a pár évtizedet, amit kapott, anélkül hogy kérje. Dolgozzon, hogy egyen, és egyen, hogy dolgozhasson tovább. Nagyon sok ember él ma is így, mert ez az ördögi kör elhasználja, tönkreteszi az életét. Mindegy, csak valahogy éljem túl ezt az egészet, és ne jöjjön Midián elrabolni azt a kevesemet is, amim van.

Amikor belép Isten az életébe, ott van benne az életfélelem és a halálfélelem is. Amikor teret enged Istennek, az istenfélelem kiűzi belőle az összes többi félelmet. Nagyon hamar megtalálja vele a szót. Feltűnő, hogy mennyire bátran beszél az Istennel, a kételkedés és a csodák kérése nem feltétlenül jó példa, de mindenképpen megemlítésre méltó az, hogy nem kertel, és kihasználja azt a helyzetet, hogy találkozhat Istennel és beszélhet vele. Milyen jó lenne, ha mi is így tudnánk megragadni az istentisztelet lehetőségeit és nem csak túlélni akarnánk azt is, „jaj, legyen már vége”.

Onnan is tudjuk, hogy jelen volt az istentisztelet, hogy az igehallgatást cselekedet követte. Lerombolta a bálványokat.

(Folytatás a 2. oldalon)

Az ifjúság szolgálatának éve

„Ne mondd, hogy fiatal vagy, hanem menj, ahova csak küldelek, és hirdesd, amit csak parancsolok!” (Jer 1,7)

A 2024-es év tapasztalatainak köszönhetően úgy látjuk, hogy az egész egyházkerületet átölelő téma serkentő hatással van az egyházmegyék és egyházközségek missziói szolgálatára.

Az egységes téma mentén folyó közös tervezés és munka összekapcsolja az egymástól amúgy távol eső közösségeket, kiemeli az eddig elszigetelt és csak helyi kezdeményezéseket, szolgálatba lendítette a még bátortalan és eddig többnyire csak tervezgető gyülekezeteket is.

Fontosnak tartjuk, hogy kilépjünk a környelmi területeinkről és a templomok kívülről is megszólaltassuk a világnak szóló örömhírt, bátorítsuk a munkálkodókat és újakat is megnyerjünk a Krisztusnak. Az *élő Ige éve* megmutatta számunkra, hogy Isten élettel teli szava miként kezdi megmozgatni élni akaró gyülekezeteinket.

A 2024-es *élő Ige éve* egyfajta folytatásaként 2025-öt az *ifjúság szolgálatának éve*-ként szeretnénk ünnepelni és tartalommal megtölteni és az ifjúsági munkán túl az egyházi szolgálatok minden módját is fiatalos lendülettel végezni.

A fő hangsúlyt az elmúlt esztendőben megerősödött KRISZ (Királyhágómelléki Református Ifjúsági Szövetség) szolgálatai kapják. Egyházmegyei és gyülekezeti ifjúsági alkalmak sorát szeretnénk elindítani, megerősíteni. Ezen alkalmak által a KRISZ-be már bekapcsolódott, de a még helyüket kereső fiatalokat is törekszünk megszólítani. Jelentős szerephez jutnak majd az iskolalelkészek, az egyetemi fiatalsággal foglalkozó lelkészek és a keresztyén zenekarok. Célunk, hogy találkozó, közös programok által összekössük az egymás mellett működő, de még egymást nem ismerő csoportokat. Mindezek mellett fontos feladat a már meglévő ifjúsági csoportok megerősítése és újak létrehozása, továbbá a közösséget kereső ifjak felkarolása.

(Folytatás a 12. oldalon)

 www.facebook.com/harangszo

Békesség, hit, csapat

(Folytatás az 1. oldalról)

Amikor buta hagyományokhoz, babonás hiedelmekhez ragaszkodunk, akkor érdemes elgondolkodni azon, hogy megéri-e ezeket megtartani az életünkben. Nem inkább rombolnak, mint használnak? Mi a hatékonyságuk? Semmi? Vagy károsak? Akkor mit keresnek az életünkben?

Gedeon csodákat kér Istentől. Szenzációra vágyik. Élményre vágyik. És megkapja. Sok hasonlóság van Gedeon és az újszövetségi Tamás között. Hisznek, ha látnak. Ott van bennük a kétely, és ennek hangot is adnak. Isten mindkettőjüknek válaszol, de mindkét esetben kijelenti, hogy nem ez a lényeg. Isten a túlélni vágyó életet akarja értelmessé tenni, mert ez a csoda, nem pedig a gypjú harmatossága. Ehhez pedig hit kell, bátor hit, ami Isten ajándéka. Merjünk erre a láthatatlanra támaszkodni, mert a hit hat.

És van a hitben való járásnak egy drága bónusza, amit nem érdemes kihagyni. Ez a közösség és a csapat. Mert az ember közösségi lény. Legyen extrovertált vagy introvertált, szüksége van a közösségre. Erre a szükségre tapintott rá az egyik szatmári pszichológus, amikor alábbi szöveggel tett ki hirdetést a Facebookra: „Már sok ideje észlelem, hogy nagyon sok ember magányos, nincs lehetőségük baráti kapcsolatokat kialakítani, eljárának rendezvényekre, színházba, utaznának, de egyedül nem mennek. Nincs kivel kiülni meginni egy kávé. Emellett a kutatók azt igazolják, hogy a magány, az elszigetelődés károsabb az ember szervezetére, mint a dohányzás. Régi tervem már, hogy kisebb csoportokat alakítsak ki, amelyek tagjai esetleg hasonló érdeklődésű vagy korú emberek, de leginkább olyanok, akik kíváncsisággal és szeretettel fordulnának egymás felé. Ez viszont kötelező és elengedhetetlen.” Nos, ennek a hiánynak a betöltésére adta Isten a gyülekezeteket. Nem az online gyülekezeteket, hanem az élő közösségeket. Merj tartozni valahova!

A hit, amikor gyakorlati terepre lép, csapatban gondolkodik. Épülünk egymás hite által!

RÁCZ ERVIN

Isten előtt alázattal

„Akkor azt mondtam: Jaj nekem, elvesztem, mivel tisztátalan ajkú vagyok, és tisztátalan ajkú nép között lakom! Hiszen a Királyt, a Seregek URát látták szemeim!” (Ézs 6,5)

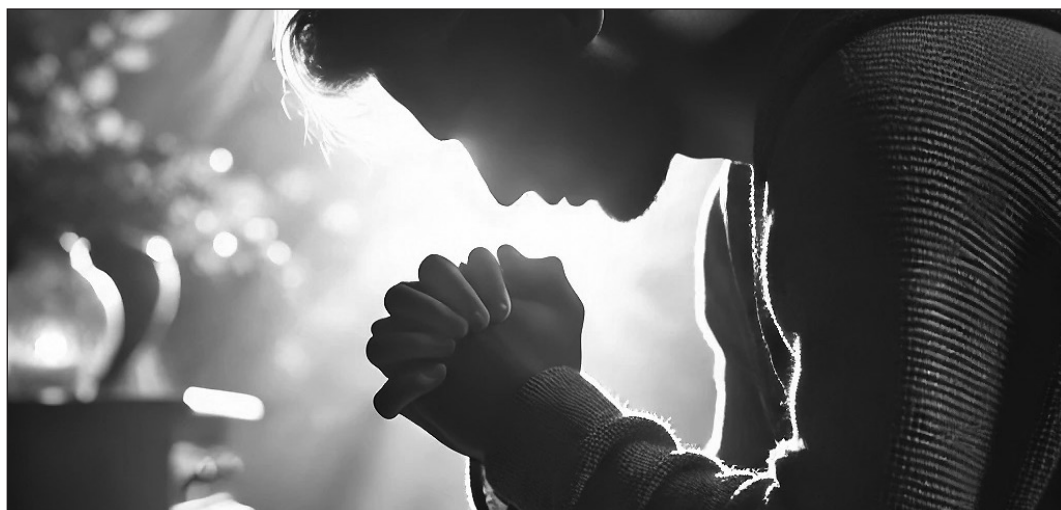
Ézsaiás látomásában szeráfok jelentek meg, amelyek bár mennyei lények, Isten szentsége előtt még ők is elrejtették az arcukat. Ézsaiás is rádöbbsent, hogy a bűnei miatt nem állhatna az Úr színe előtt, ezért kiáltott fel: „jaj nekem, elvesztem”. És velünk mi a helyzet? Hogy készülünk istentiszteletre? Milyen lélekkel szólítjuk meg az Urat az imádságainkban? Hogy viselkedünk egy-egy dicsőítés ideje alatt?

Ma a felszabadultság érzését keresik sokan az istentiszteleteken. Azoknak az alkalmaknak van nagy divatjuk, amelyeken kötöttség és feszültség nélkül lehet dicsérni az Urat. Helyenként egészen bulis hangulatban zajlik a dicsőítés. Ha ilyen lazán éljük meg

a hitünket, akkor vajon van bennünk olyan istenfélelem, mint Ézsaiásban volt? Nem újongott az örömtől, nem került önkívületi állapotba, hanem bűnbánóan halálra méltónak találta magát. Az is tiszteletreméltó vonása a prófétának, hogy a néppel együtt önmagát is bűnösnek látta. Nemcsak a nép volt „tisztátalan ajkú”, hanem ő is. Pedig másokban mindig könnyebb megtalálni a hibát, mint magunkban.

Az alázatos és bűnbánó istenfélelemre az Úr kegyelemmel válaszol. Ézsaiás azt gondolta, hogy az élete véget ért, de valójában Isten egy új kezdetet adott neki. Az ajkát parázzsal tisztította meg, a vétkeit elfedezte, a bűneit megbocsátotta. Amikor úgy érezzük, hogy jaj nekünk, elvesztünk, olyankor gondoljunk arra, hogy Isten talán csak új életet akar adni nekünk. Ámen!

ERDEI-ÁRVA ISTVÁN

Hinni taníts, Uram

„Akkor Jézus megállt, és azt mondta: Hívjátok ide! Odahívták a vakot, és ezt mondták neki: Bízál, kelj föl, hív téged! Ő pedig felsőruháját ledobta, felugrott, és Jézushoz ment. Jézus megkérdezte tőle: Mit akarsz, hogy cselekedjem veled? A vak pedig azt mondta neki: Mester, hogy lássak! Jézus ekkor így szólt: Eredj el, a te hited megtartott téged. És azonnal megjött a szeme világa, és követte őt az úton.” (Mk 10,49–52)

E történet túlmutat egy szokásos gyógyítás történetén. A vak Bartimeus Jézusnak köszönhetően újra látott. Ugyanakkor a vakság a hitetlenség állapotát is jelképezi, amiként a látás a hit állapotát. Bárhol is jelenik meg az Úr Jézus Krisztus, az Ő jelenléte jelekben és csodákban mutatkozik meg. A Megváltó jelenlétének ereje jól láthatóan nem korlátozódik egy bizonyos csoportra, hanem kiterjed minden emberre: barátokra, idegenre, szomszédra, rokonra.

Bartimeus így kiáltott: „Jézus, Dávid Fia, könyörülj rajtam!” Ebben a kiáltásban sok minden van! Egyrészt ez az ember fel akarta hívni Jézus figyelmét, ami sikerült is, másrészt pedig kihallatszik a gyógyulásra való vágyakozás. Ez a kiáltás szükségből való fohász lehetett. Sokak életében jelen van ez a szükségből való fohász, amitől megoldást, gyógyulást, reményt, új életet várnak.

Jézus cselekszik, magához hívja a beteget és megkérdezi tőle: „Mit akarsz, hogy cselekedjem veled?” A válasz sem késlekedik: „Mester, hogy lássak!” E mondatban kettős dolog rejlik: egyrészt a testi gyógyulás, másrészt pedig a hitbeli látás. Hittel kiáltunk, de azzal a hittel, hogy az Úrnál minden lehetséges! Az Úr ma felénk is közeledik a messze távolból, csak kérdés, hogy felfigyelünk-e rá. Kiáltunk ma is hittel az Úrhoz: Hinni taníts, Uram, kérni taníts! Ámen

KASZANICZKI CSONGOR

Áldása jóban részesít

„Áldott az Isten, a mi Urunk Jézus Krisztus Atyja, aki megáldott minket mennyei világának minden lelki áldásával Krisztusban.” (Ef 1,3)

Dietrich Bonhoeffer (1906–1945) mártír teológus tudós egyik szép versében arról ír, hogy „áldó hatalmak oltalmába rejtve csak várjuk békén mindazt, ami jó”. Kivégzése és a mai keresztyénüldözés nekünk feszíti a megkerülhetetlen kérdést: áldott-e az ember élete manapság, avagy ma már másról lenne szó, esetleg valamit módosítanunk kellene hitünk és tudásunk ezen vonatkozásában. Léteznek-e még áldó hatalmak oltalmai?

Semmit sem kell átértékelnünk, inkább átismételnünk elfelejtett vagy felfrissítenünk régen tudott ismereteket arról, hogy mi az áldás, illetve hol vannak az áldó hatalmak világunkban. Nem tévedett a halálraítelt sem, és a mában sok ismeretlen szenvedő ember sem, ha keresik, mert valósnak vélik Isten áldásának igazát. Fontos tapasztalatokat gyűjthetünk, ha megvizsgáljuk az áldásról szóló híradásokat. Érdemes ezeket az ismereteket csoportosítani is. Sőt következtetéseket is megállapítani.

KEZDET BEN

A teremtés és a bűneset között háromszor találkozunk Isten áldásával. Először a világ életre hívásának ötödik napján. Az állatvilág, mint a környezet még ember nélküli állapotának kimagasló teremtménye, szembesül Isten áldó rendelkezésével: „Azután megáldotta őket Isten: Szaporodjatok, sokasodjatok, és töltsétek be a tenger vizét...” A tenger, a levegő és a szárazföld állatai az áldásban Isten jó

szándékú ajándékából erőt nyernek nemcsak az élethez, hanem alkotó erőt az örökítésre is. (1Móz 1,22) Hasonló áldásban részesül az ember is azzal a kiegészítéssel, hogy... „töltsétek be a földet, hajtások uralmatok alá!” Ebben a többletben benne van a feladat, mert be kell tölteni a földet, ugyanakkor a szigorú és mégis felelősségteljes őrizet, mint tulajdonba kapott érték felett, mellyel akár azonnal vagy később elszámolási kötelezettség jár. Isten kirendeli az embernek a maghozó növényeket (gabonát), az állatoknak a zöld fűvet eledelként. A harmadik áldás a hetedik napot emeli ki (1Móz 2,3). Isten megpihen a hat nap után, miután mindent jónak minősít, de a hetediket megáldja és megszenteli. Mennyei erők lesznek a nyugalomnap ajándékai, s az megszentelődve különleges helyet kap az idő sodrában és az ember életében. A nyugalom idején fejezzük fel, hogy az idő Isten tulajdona.

ISTEN A FORRÁS

Isten, mint az áldás, azaz a jó szándék elsődleges forrása. Akit és amit Ő megáld, az áldott, és annak áldania kell Istent és embertársait, valamint környezetét. Ha megfigyeljük a három előbb említett áldást a bűneset előtti korszakból, megállapíthatjuk: mintegy lelki és mértani közepre került az ember. Egyik oldalán a természet, mint életet biztosító tér, a másik felén az idő, mint korok életfenntartó ritmusának faktora. Ezek hárman tartoznak azzal, hogy áldják az Istent. A természet a folytonos regenerációval, a megújulással áldja az Urat. Az idő, a maga fázisaival, munkás hétköznapiakkal, majd pihenésre figyelmeztető ünnepeivel szintén Teremtőjét áldja. A legtöbb adóssága, mint aki a legtöbbet kapott, az embernek van. Isten előtt törleszthetetlen hiánya a sok áldásért való hála. Isten nemcsak a teremtésben nyújtott bőkezűsége miatt érdemli, hanem a későbbiekért, a folytonos kegyelmi támogatásért is, amely Krisztus Jézusban minden képzeletet és határt felülmúlt.

ÁLDJUK AZ URAT!

Végezetül, ha áldó hatalmakra gondolunk megint, elmondhatjuk, hogy Istennel az élen ilyenek védelmében és őrizetében élünk. Kérésünk sem lehet több, mint az, hogy mi, mint emberek, áldhassuk Istent és környezetünket, legalább annyira, mint a hótakaró alól győztesen kimerészkedő hóvirág, az utcára dobott kisállat, mely hangosan tudunkra adja, de ő készen áll feladata teljesítésére. Hogyan tudnánk az idő pontosságát követni alázatos szelídséggel, alkotói öntudattal. Hogyan tudnánk őszinte hálával áldani élet-erőnk Istent?!

„Az ÚR uralkodik”

(Zsolt 97,1)

Te uralkodsz, Urunk, s nem mi. Bár gyakran ellenállhatatlan vágyat érzünk arra, hogy az uralmat magunkhoz ragadjuk. Mi tagadás, meg is tettük már néhányszor, s látod, mire vittük? Dicsőségünket növeli a tudományunk, pedig tőled kaptuk hozzá a talentumokat. Telepakoltuk az életünk a jólét bálványával, amelyeket naponta kifényezünk, mert a hazugságot csak úgy lehet elfogadni, ha csillog. Úgy élünk, mintha a mienk lenne minden hatalom. Igaz, ezt nem merjük előtted nyíltan vállalni, a tetteink azonban elárulnak minket.

Urunk, Te tudod, hogy a bűn tönkreteszi az életünk, mi mégis ragyogónak, csábítóknak, kíváncsiaknak látjuk azt. Ne érts félre. Nem helyeseljük a bűnt, sőt messziről szeretnénk elkerülni, de ennek ellenére nem azt tesszük, amit akarunk, hanem azt, amit nem akarunk. Belső iránytűnk megzavarodott, s a vétkek mocsaras tájaira vezet. Félünk, hogy elmerülünk, elveszünk, és nem találjuk többé a visszautat. Tudjuk, Atyánk, hogy nem ilyen életet szántál nekünk, ezért határozta meg, hogy mi a helyénvaló. Meg is tanítasz rá az igédben, csak mi rossz tanulók vagyunk. Te megjavítod a lelki iránytűnket, mi pedig addig állítgatjuk, amíg ismét elromlik. Talán a legelkeserítőbb, hogy ezt minden nap megtesszük. Naponta helyre tesz a kegyelmed, és mi naponta elkóborlunk. Így aztán helyesnek látjuk a helytelent, illőnek az illetlent, és alkalmasnak az alkalmatlant.

Néha leporoljuk az igéd, majd díszként a kirakatba állítjuk, hadd lássák mások, hogy hozzád tartozunk. De valójában a saját fejünk után megyünk. Te uralkodsz, Istenünk. Milyen jó, hogy nem mi! Mi nem túrnánk ennyit magunknak. Nem pazarolnánk a szeretetünk az öntelt emberekre, akik a bajban esedeznek, de a jómódba belefeledkeznek. De Te uralkodsz, Atyánk, és nem mi. Ezért ma is hálát adunk, hogy a Te gondolataid nem a mi gondolataink. Maradj velünk, Urunk, és mi megnyugszunk uralmad szeretetében! Ámen.

ERDEI-ÁRVA ISTVÁN

Mi szeretnél lenni: áldás vagy átok?

Az emberi élet bizonyos fordulópontjain (pl. újév, házasságkötés, gyermekszületés, útra kelés, vizsgák stb.) jót kívánunk a másik embernek, sőt gyakran áldást kívánunk számára, vagy meg is áldjuk szeretteinket, barátainkat. Ilyenkor mit is teszünk? Tulajdonképpen Istentől származó természetfölötti támogatást kérünk a másakra, olyan támogatást, amely az ember földi sorsának alakulását pozitív irányban befolyásolja. Magyarán boldogságot, jólétet, gyarapodást, azaz Isten kegyelmét kérem az én felebarátomra. Teheti ezt az ember azért, mert Isten az ő képére és hasonlatosságára teremtette.

Az első áldást maga Isten mondja ki a teremtés folyamatában: „*És megteremtette Isten a nagy víziállatokat, a vizekben nyüzsgő különféle úszó élőlényeket és a különféle madarakat. És látta Isten, hogy ez jó. Azután megáldotta őket Isten.*” (1Móz 1,21–22a) Ebből is jól érthető, hogy Isten a forrása az áldásnak, mert ő a teremtő, ő a forrása minden erőnek, az üdvhozó, boldogulást, virágzást elősegítő erőnek meg különösképpen. Isten megajándékozta az embert is az áldás adásának lehetőségével. Áldást mondhat és adhat tovább az ember, mert Isten megáldotta őt még a teremtésben: „*Megteremtette Isten az embert a maga képmására, Isten képmására teremtette, férfivá és nővé teremtette őket. Azután megáldotta őket Isten, és ezt mondta nekik Isten: Szaporodjatok, sokasodjatok, töltsétek be a földet, és hajtsátok uralmatok alá!*” (1Móz 1,27–28) És ezzel az áldással nemcsak szaporodást és nagyságot nyert, hanem maga is az áldás közvetítője lett.

ÁLDÁS HELYETT ÁTOK

Hatalmas katasztrófa a bűneset, mert nem egy aprócska botlás volt. Az a szörnyű dolog történt, hogy az áldás hírnökéből az átok közvetítője lett. Ádám és Éva nemcsak magára hozott átkot, hanem az utódokra is, sőt a rábízott világra is: „*Mivel... ettől arról a fáról, amelyről megparancsoltam, hogy ne egyél, legyen a föld átkozott miattad, fáradsággal élj belőle egész életedben! Tövis és bogáncsot hajtson neked, és a mező növényét egyed!*” (1Móz 3,17–18) Öröm az örömben, hogy Isten áldása nem szűnt meg ezzel végleg, csak az ember beengedi az áldás mellé az átkot is a világba. Az átok pedig nem más, mint az áldás ellentéte. Míg az áldás gyarapodást, növekedést, többé válást jelent, addig az átok héber szava azt jelenti, hogy kicsinek, jelentéktelennek lenni. Amíg Isten megáldja ezt a teremtett világot, gazdaggá, naggyá teszi, addig az ember meg beengedi az átkot és beszűkíti. Az a történet jut eszembe, hogy az egyszeri szegény zsidónak megjelenik az Úr angyala azzal az üzenettel,

hogy Isten teljesíti három kívánságát, azzal a kikötéssel, hogy a szomszédjának a duplája adatik. Mikor az első két kérése teljesül, s látja, hogy a szomszédnak valóban kétszerese adatott, akkor azt kéri, hogy vakuljon meg egyik szemére. Erre megjelenik az angyal és azt kérdezi: *Ábrahám fia! Miért kívánod, hogy átok sújtsa áldás helyett?* Valahogy ez az örök, nagy kérdés számunkra: Miért az átkot választjuk az áldás helyett? Miért kívánjuk az átkot magunknak, felebarátunknak?

AZ ÁTOKBÓL ÁLDÁS

Bár az ember az Édenkert óta újra és újra elköveti ezt az ostoba hibát, Isten mégis bajlódik velünk, hogy az átkokat áldássá fordítsa. Az előbbi történet is úgy ér véget, hogy az angyal így szól: *A harmadik kívánságod nem fog teljesülni, de nem azért, mert az Úr megszegi ígéretét, hanem azért, mert telve van irgalommal!* Milyen jó, hogy irgalmas Istenünk van, aki még az átkot is áldássá formálja. A heidelbergi káté 26. kérdésének felelete ezt így fogalmazza meg: „*...sőt még mindazt a rosszat is, amit e siralomvölgyben reám bocsát, javamra fordítja; mivelhogy ezt megcselekedheti, mint mindenható Isten, s meg is akarja cselekedni, mint hűséges Atya.*” Az, hogy minden évben, amikor a föld nemcsak bogáncsot és kórót terem, ahogy az átok következtében megérdemelnénk, hanem van termés, van gyümölcs is, azt jelzi, hogy Isten az átkot áldássá fordította abban az évben is. S ez csak egy apró példa Isten jóra fordító munkájára.

Mózes is így látja az ígéret földjének kapujában: akkor lesz tejjel és mézzel folyó föld Kánaán, ha Istent félik Izráel fiai, mert ő teszi áldottá azt a földet, de ha elfelejtik, akkor átkozottá lesz a gazdag föld. Kánaán elfoglalásakor meg is parancsolja a népnek, hogy olvassák fel a Garizim hegyen az áldást, az Ébál hegyen pedig az átkot, és a nép válasszon, melyiket akarja. Áldás lesz, ha engedelmes marad a nép, átok, ha nem. A héberben az engedelmesség pedig azt jelenti, hogy hallgatni a másakra.

KIRE HALLGATSZ, TESTVÉREM?

Míg Ádám és Éva hűvös alkonyatkor az Úrral sétált és beszélgetett a kertben, addig minden áldásos volt, de mikor a kígyó szavára hallgatott, katasztrófa lett, átok lett, és átokká lettek. Újra kérdezem: Te kire hallgatsz? Csendes este Istennel beszélgetsz, vagy a kígyó sziszegése tölti be füled és szíved? Fontos kérdés ez, mert ettől függ a további kérdésekre adott válasz is: Mit adsz tovább 2025-ben, áldást vagy átkot? Mit hozol magadra, családodra, barátaidra? Mivé akarsz tenni ezt az évedet, áldássá vagy átokká? Mit választasz: áldást vagy átkot?

Talán érdemes lenne egy régi jó tanácsot megfogadni: „*elétek adtam az életet és a halált, az áldást és az átkot. Válaszd hát az életet, hogy élhess te és utódaid is! Szeresd az Urat, a te Istenedet, hallgass a szavára, és ragaszkodj hozzá, mert így élhetsz...*” (5Móz 30,19–20)

Üsd a rosszat, annál rosszabb

Nagyanyám így folytatta: áldd a jót, és annál jobb lesz. Akkor, gyermekként, nehezen értettem meg, mit is akar mondani ezzel. Aztán szülőként, néha pedagógusként, látom, tapasztalom, hogy igaza volt.

Van az a pillanat mindenki életében, nevelésében, mikor már úgy érzi, kész, vége, nem bírja tovább, érzi, hogy megüti! És tudja olyankor, hogy semmi fogatja nem lesz, a gyermek attól nem lesz jobb, a probléma nem oldódik meg, de a gőzt kiereszti. Utána bánja. Nem így kellett volna. Talán eszébe jut az is, hogy mikor ugyanilyen csintalan volt, ugyanígy rosszkodott, és elcsattant egy pofon, vagy eljárt a pálca, ő sem lett jobb. Csak lehet, megmakacsolta magát, és csendben rosszkodott tovább.

Sőt, ha még jobban utánagondolunk, és néha a színfalak mögé is be akarunk és be tudunk nézni, megdöbbenünk, hogy egy rosszkodó gyermek, kamasz lelke mélyén, a háttérben mennyi fájdalom, mellőzöttségérzés, feldolgozatlan trauma, otthoni viszály húzódik meg. Sokszor azt éreztem, míg tanítottam, az iskola volt az a közeg, ahol a gyermekek vagy a kamaszok is rosszkodhattak. Egy biztonságos közeg volt számukra, ahol a gőzt kiereszthették. Nehéz volt elkapni a közös hangot egy-egy osztályal, egyik vagy másik nagyszájú hangadóval, de azóta is barátként tekintünk egymásra, ha sikerült. És borzasztóan fájt, amikor a gyermekek mögé is látva megértettem, honnan jön az a tömörkedésszerű agresszió, amivel az iskolában találkoztam.

Az egyik ilyen nagylegény az iskolában fogalom volt abban az időben. Valamiért megkértem, jöjjön el segíteni szombaton, és egy teljesen más ember érkezett. Valaki, akinek nem kellett színészkednie, megjátszania magát, eljátszania a nagyfiút, hanem csendben, szépen dolgozott. Ott értettem meg igazán, mit is jelentett, amit Mama mondott annak idején: áldd a jót, annál jobb. Elég volt egy-két biztató szó, és kezes báránná vált az, akitől a legtöbb tanár rettegett.

ÁLDÁS – ESZIK VAGY ISSZÁK?

Hisz az áldást a templomból meg a vallásos szertartásokról ismerjük. Az a pap dolga, nem? Én a legdrágább áldást nem papoktól kaptam, hanem idős emberektől. Mai Simeonoktól és Annáktól, akikkel, lehet, csak egyszer futottunk össze, többet talán sosem, de azok a pillanatok meghatározók voltak. Ábrahámnak elég volt egyszer találkoznia Melkisédekkel, aki megáldotta, mert abban az áldásban erő volt. Érezted már ezt az erőt?

Vagy érezted már, amikor nem is áldás volt, nem úgy hangzott az a biztatás, mégis szárnyakat adott? Néha elég egy-két kedves

szó, ami igazán őszinte, szívből jövő, amit nem félsz kimondani, egy ölelés, szeretet, amit nem félsz megmutatni, és máris áldottá válik a másik élete!

Az újszövetségi áldás szó alapvetően nem is áldás, vagyis nem az, amit mi annak képzelünk. Nagyon lecsupaszítva ennyit jelent a kifejezés a Bibliában: jót mondani, jól nyilatkozni valakiről, megdicsérni, hálát adni valakinek valamiért. És ehhez már nem kell pap legyél, ez megy neked is!

Ismerős a helyzet, a szófordulat: ha jót nem tudok mondani, inkább nem mondok semmit. Járuk így. Kérdeznek valakiről, és... És mi a legtöbbször elmondjuk, talán még ki is színezzük, ami nem jut eszünkbe, hozzáköltjük. És mondjuk a rosszat. Mennyivel jobb, mennyivel könnyebben kijön belőlünk! A jót ugyanígy elmondjuk? Az ugyanilyen könnyű helyen áll, mint a rosszindulatú pletyka? Éppoly magától értetődő elmondani azt is, a másik mit végez el jól? Nehéz ide megérkezni, de egy kapcsolat csak jobbá válik attól, ha a másiktól nemcsak a rosszat akarjuk látni, de a jót is.

JÓT MONDANI A HÁZASSÁGBAN

Februárban a házasság hete kapcsán több figyelem fordul a párkapcsolatra is, amelyben élünk. Nemcsak a házasságban, de a szülő-gyermek kapcsolatban vagy a baráti viszonyban is fontos helye van a jó mondásának, a jó dolgok kimondásának. Az áldásnak. Hogy ne csak egyszerűen áldás legyünk egymás számára, de ezt tudjuk kimondani is!

Sokan talán hallottak a szeretetnyelvekről. Arról szól az elmélet, hogy minden ember számára más és más a szeretet kifejezésének az eszköze. És a szeretetnyelvek között az egyik a dicséret. Vannak emberek, akik akkor kapnak szárnyakat, ha megdicsérik őket, ha jót mondanak róluk. Ha megáldják őket.

Talán az a sok kudarcos élet, amellyel nap mint nap találkozunk, vagy épp saját kudarcaink is azt üzenik: hiányzik az életedből, hogy valaki meglássa a dolgaid jó oldalát. Hiányzik az életedből, hogy valaki jót mondjon rólad. Hiányzik az életedből az áldás. Érezted már, hogy hiányzik az áldás?

Sok kapcsolat mellőzi is az áldást – legyen az akár társ kapcsolat, hisz egyre nő azoknak az aránya, akik csak összeköltöznek. Felteszik a kérdést: mit ér a papír? Azon túl, hogy kutatások igazolják, hogy sokat ér a papír, egy nagyon fontos dologtól fosztjuk meg magunkat ilyenkor: az áldástól. Attól, hogy valaki jót mondjon a kapcsolatunkról, hogy magát az Isten által kimondott jó dolgot akarjuk meghallani a kapcsolatunkról. Mert elmondhatják ezren is, hogy milyen összeillő pár, vagy az Isten is egymásnak teremtetten őket – de nagyon fontos lenne ezt magától Istentől is hallani. És ugyanígy van ez a gyermekek esetében is, ha nem hozzák el őket megkeresztelni, konfirmálni, templomba, vallásórára – hiányozni fog az életükből az áldás, a jó dolgok kimondása.

RÖVID SZEMÉLYES REFLEXIÓ

Gyűlnek a számítógépen a cikkek, amelyeket a Harangszóba írtam. Néha nehezen születnek, előfordul, hogy határidő után. Sokszor épp az tart vissza, hogy nem tudom megítélni, milyenek. Nekem nem mindig tetszenek. Nem az igaziak. Épp ezért köszönöm, amikor jót mondtok róluk. Nekem ez áldás.

Hidd el, sokan vannak még körülöttem, akik csak arra várnak és vágnak, hogy valaki jót mondjon róluk. A süteményről, amivel megkínálnak. A rajzról, amit a gyermekedtől kapsz. A csokor mezei virágról. Minden kimondott jó szó áldás. Áldd a jót, annál jobb lesz!

VARGA BOTOND

A szülő mint áldás és a szülői áldás

Vizsgáljuk meg, hogy létezik-e nálunk szülői áldás, és hogy mit jelent az, ha a szülők áldásukat adják valamire a gyermek életében.

Ha segítségül hívjuk kiindulópontként a Bibliát, az Ószövetségben sokszor találkozunk a szülői áldás fogalmával, hiszen az apa, amikor úgy érezte, hogy gyengül, maga elé hívatta gyermekeit és megáldotta őket. Egy apa nem halhatott meg addig, míg az áldást át nem adta nekik. Viszont itt van egy érdekesség: a gyermekek nem egyforma áldást kaptak. Az elsőszülött kapta az elsőszülöttségi áldást és a családi vagyon nagy részét, a többi gyermek osztozott a fennmaradt vagyonon, és szolgálatát kellett felajánlania az elsőszülöttnak. Vagyis az áldás és a vagyon szorosan összefüggött.

Magyar népünknel az apai áldást nem találtam meg. Talán ha az ősvallásunkat ismernénk, akkor pontosabb képet kaphatnánk arról, hogy ez a múltban létezett-e. Nem tudok olyan emberről, aki atyai áldással indult volna útjára, vagy akit az apja a halálos ágyán megáldott volna.

Azt gondolom, hogy ha előfordul is, leginkább olyan családokban, amelyek nagyon az Isten közelségében élnek. Olyat tudok, hogy a szülők imádkoznak gyermekükért, de olyat nem, hogy áldással bocsátanak útjára. Talán azért, mert nincs hozzánk közel az áldás fogalma, s ezt afféle papi dolognak tartjuk, de semmiképpen nem férfiasnak.

ÁLDÁS A SZÜLŐ?

Az, hogy a szülő áldás-e a gyermeke(i) életében, sok mindentől függ. Legelőször is attól, hogy vajon hogyan kezeli a gyermeket, miként néz rá, mit vár el tőle. Ha a szülő olyasmiket akar sikerre vinni a gyermek által, amikben ő maga kudarcot vallott, mindketten nagyot fognak csalódni. Ugyanis a gyermek saját célokkal érkezik a világra, s ezeket a célokat, amelyeket még ő sem ismer tökéletesen, csak késztetéseinek vannak irántuk, megpróbálja sikerre vinni.

Így, ha a szülőnek konkrét terve van a gyermekével, bizony hatalmas meglepetések érhetik, ugyanis a gyermek valószínűleg sem a szülő által kiválasztott pályával nem tud azonosulni, sem az általa választott nem fog megfelelni a szülőnek. Óvakodni kellene olyan saját tulajdonként tekinteni a gyermekre, akinek kötelessége azt tenni, amit az ember szülőként mond neki.

A szülő akkor lesz áldás a gyermek terveire, ha nem saját magából és a saját vágyaiból indul ki, hanem hagyja a gyermeket szárnyalni, és csak egyengeti, finomítja a gyermek terveit, esetleg felhívja a figyelmét veszélyekre, gondokra, elhárítandó akadályokra.

Ma már egyre több ilyen szülőt találunk, akik valószínűleg a saját szüleik erőszakos akaratába ütköztek, s a saját gyermeküket szeretnék hagyni kibontakozni.

Évtizedekkel ezelőtt a szülők zöme konkrétan meghatározta a gyermekek pályaválasztását. És mivel a gyermek anyagilag a szülőtől függött, nem volt választása, hogy aláveti-e magát a szülői akaratnak vagy sem. Sőt sok esetben a szülők beleszóltak a fiatal párválasztásába is.

Ma sok gyermeknek lehetősége van külföldre „meglépni” a túlzott szülői befolyás alól, a korábbi generációknak ez az opciója nem volt meg. Persze nem szabad ezt az állítást félreértetni; nem azt mondtam, hogy minden fiatal ezért megy el, de vannak, akik ezért.

MIVEL DICSEKSZÜNK?

Egyes karrierekkel, munkákkal fel lehet vágni, másokkal nem. Hallgassunk bele dicsekvő középkorúak beszélgetésébe, mit hallunk és mit nem. Azt halljuk: az én fiam/lányom orvos, ügyvéd, vállalkozó, ilyen háza van, ennyi autója, itt volt nyaralni, ennyit keres, vagy ha nem, akkor jól ment férjhez, jól nőült, és a vő/meny munkahelyével, karrierjével, vagyonával dicsekednek. Ha nincs dicsekedésre okot adó munkahely vagy vagyoni helyzet, akkor következik az unokával való dicsekvés. Mi nem hangzik el: egyik szülő sem mondja, hogy az én fiam egyszerű munkás, vagy teljesen mindegy, hol dolgozik, de boldog. Az én gyerekem egy szerető családban él, megbecsülik egymást, szerényen élnek, de harmóniában. Miért nem ez a fontos? Miért nem arra készítjük fel a gyermekeinket, hogy próbáljanak meg egyszerű, de tartalmas életet élni hitben, szeretetben?

Honnan tudom, hogy ennek a láncolatnak nincs vége? Onnan, hogy ezt művelik a nagyszülők a parkban vagy a kispadon, a szülők, amikor találkoznak, és a gyermekek is, amikor összeülnek. Dicsekvés az anyagiakkal, ez a beszélgetések nagy része ma az emberek között minden korosztályban.

HOL VAN AZ ÁLDÁS?

Isten áldása rajtunk keresztül árad. Ha azt kérdeznék tőlem, hogy vajon a gyakorlatban mit jelenthet a szülői áldás, azt válaszolnám, hogy az a szülői jóakarásban lakik és semmiképpen nem a szülői önmegvalósításban. Amikor a szülő úgy egyengeti a gyermeke útját, hogy nem osztogat tanácsot, nem ad útmutatásokat, nem erőlteti a gyermekére az akaratát, és semmiképpen nem zsarolja, hanem megértően hallgat, és jól tud kérdezni. Sokkal nagyobb segítség, ha a gyermekünknek kérdéseket teszünk fel, és hagyjuk, hogy magában vizsgálódjon, döntéseiben megindogjon, és ezáltal elvesse, vagy még jobban megerősödjön annak helyességében, mint ha leszóljuk, vagy tanácsokat adunk. Azt elmondhatjuk, hogy mi mit tennénk a helyében, de azt nem, hogy ő mit tegyen.

Ezt nem felnőttkorban kell elkezdenni, hanem gyerekkorban. Akkor, amikor nem pénzzel tömjük, sem nem azt erősítjük benne, hogy „nem lesz belőled semmi”, „nem vagy jó semmire”, hanem keresgéljük, hogy vajon mik az ő erősségei, amelyekben segíteni kell, hogy olyan szakmát válasszon, amelyet ő szeret, és legyen empatikus, mély érzelmű, hogy olyan társat találjon, akivel harmóniában fognak élni. Hogy higgyen a teremtő és gondviselő Istenben, aki a mennyben van és ugyanakkor a lelkünkben lakozik, és ezáltal soha nem vagyunk magunkra hagyva.

Mi még a legnagyobb áldás a gyermekeink életében? A szeretetünk. Az a szeretet, amelyik óv, gondoskodik, ugyanakkor korlátokat szab, szabályokat ír, és azokat be is tartatja; aki embert nevel. Olyan embert neveljete, akire rábízhatjátok magatokat öreg korotokban.

Adjátok áldásokat a terveikre! Legyetek büszkék rájuk!

Aki gyermekkorában ezt nem tapasztalta meg, az egész életében érezni fogja ennek a hatását, egy betölthetetlen űr keletkezik a lelkében.

Hogy milyen szerintem a szülői áldás? Hát ilyen.

Mi következik ez élet után?

Amikor egy közeli rokonunk vagy ismerősünk meghal, lehet, csak akkor tudatosul bennünk, hogy mi is meg fogunk halni. A Biblia ezt világosan megmondja. A zsidókhoz írt levél 9. részének 27. versében ezt olvassuk: „elrendeltetett, hogy az emberek egyszer meghaljanak, azután pedig ítélet következik.” Tehát ez Istentől elrendelt dolog.

Amikor koporsó mellé kell állnunk, tudjuk, ő már nincs itt, csak a kihűlt, élettelen teste. De akkor hol van ő most? Mi következik ez élet után? A Szentírás erre is világos választ ad.

A SZEGÉNY LÁZÁR

A Lukács szerinti evangélium 16. részének 19-től 26-ig terjedő verseiben a következőket olvassuk: „Volt egy gazdag ember, aki bíborba és patyolatba öltözött, és nap mint nap fényes lakomát rendezett. Egy Lázár nevű koldus ott feküdt a kapuja előtt, fekélyekkel tele, és azt kívánta, hogy bárcsak jóllakhatna a gazdag asztaláról lehulló morzsákkal, de csak a kuttyák jöttek hozzá, és nyaldosták a sebeit. Történt pedig, hogy meghalt a koldus, és felvitték az angyalok Ábrahám kebelére. Meghalt a gazdag is, és eltemették. Amint ez a pokolban kínok között gyötrődve felemelte a tekintetét, látta távolról Ábrahámot és kebelén Lázárt. Ekkor felkiáltott: Atyám, Ábrahám, könyörülj rajtam, és küldd el Lázárt, hogy ujjá hegyét mártsa vízbe, és azzal hűsítse nyelveimet, mert igen gyötrődöm e lángban. De Ábrahám így válaszolt: Fiam, jusson eszedbe, hogy te megkaptad javaidat életedben, éppen úgy, mint Lázár a rosszat. Ő most itt vigasztalódik, te pedig gyötrődsz. Ezenfelül még közöttünk és közöttetek nagy szakadék is tátong, hogy akik innen át akarnak menni hozzátok, ne mehesse senki.”

A haláluk után egyik Ábrahám kebelére, a másik a pokolba jutott. Két hely van, ahova halálunk után kerülhetünk. A Biblia az egyiket Ábrahám kebelének vagy Paradicsomnak (vö. Lk 23,43), a másikat pokolnak nevezi. Az egyik a „vigasztalódás”, a másik a „gyötrelem” helye. Hogy ki hova jut, nem a halál után, hanem még a halál előtt dől el. Előre tudhatjuk és várhatjuk. Ugyanis ez attól függ, hogy életünkben hogyan viszonyultunk Jézus Krisztushoz, az Üdvözítőhöz és az ő tanítványaihoz, az egyházhoz. (vö. Mt 25,31–46)

EGYÜTT A MENNYBEN

Pál apostolnak a Thesszalonikába írt első levele 4. részének 13-tól 18-ig terjedő verseiben

ezt olvassuk: „Nem szeretnénk, testvéreink, ha tudatlanok lennétek az elhunytak felől, és szomorkodnátok, mint a többiek, akiknek nincs reménységük. Mert ha hisszük, hogy Jézus meghalt és feltámadt, az is bizonyos, hogy Isten az elhunytakat is előhívja Jézus által, vele együtt. Azt pedig az Úr igéjével mondjuk nektek, hogy mi, akik élünk, és megmaradunk az Úr eljöveteleig, nem fogjuk megelőzni az elhunytakat. Mert amint felhangzik a riadó hangja, a főangyal szava és az Isten harsonája, maga az Úr fog alászállni a mennyből, és először feltámadnak a Krisztusban elhunytak, azután mi, akik élünk, és megmaradunk, velük együtt elragadtatunk felhőkön az Úr fogadására a levegőbe, és így mindenkor az Úrral leszünk. Vigasztaljátok tehát egymást ezekkel az igékkel!”

Az Úr dicsőséges eljövetelkor, akik Krisztusban haltak meg, feltámadnak, és a még élő Krisztus-hívőkkel együtt elragadtatnak az Úrhoz a mennybe. Tehát Isten gyer-

meiként, halálunk után Ábrahám kebelén az Úr dicsőséges eljövetele és feltámadásunkra fogunk várakozni, amikor is elragadtatunk az Úrhoz a mennybe.

AZ ÉLET KÖNYVÉBE ÍRVA

A jelenések könyve 20. részének 11-től 15-ig terjedő verseiben a következőket olvassuk: „És láttam egy nagy fehér trónt és a rajta ülőt: színe elől elfutott a föld és az ég, és nem maradt számukra hely. És láttam, hogy a halottak, nagyok és kicsinyek a trón előtt állnak, és könyvek nyitottak ki. Egy másik könyv is kinyitott, az élet könyve, és a halottak a könyvekben írottak alapján ítéltettek meg cselekedeteik szerint. A tenger kiadta a benne levő halottakat, a Halál és a Pokol is kiadták a náluk levő halottakat, és megítéltetett mindenki a maga cselekedetei szerint. És a Halál és a Pokol belevetetett a tűz tavába. Ez a második halál, a tűz tava. Ha valaki nem volt beírva az élet könyvébe, az a tűz tavába vettetett.”

Akik nem Krisztusban haltak meg, ők is feltámadnak, és azokkal az élőkkel együtt, akik nem találtak beírva az élet könyvébe és nem ragadtatnak el, megítéltetnek cselekedeteik szerint. Tehát az Isten Krisztusban felkínált kegyelmét elutasítók haláluk után a pokolban Krisztus dicsőséges eljövetele, a feltámadásukra és az ítéletre fognak várakozni. (vö. Jn 5,28–29; ApCsel 24,15)

ÚJ ÉG ÉS ÚJ FÖLD

Továbbá a jelenések könyve 21. részének 1-től 5-ig terjedő verseiben ezt olvassuk: „És láttam új eget, és új földet, mert az első ég és az első föld elmúlt, és a tenger sincs többé. És a szent várost, az új Jeruzsálemet is láttam, amint alászáll a mennyből az Istentől, felkészítve, mint egy menyasszony, aki férje számára van felkészítve. Hallottam, hogy egy hatalmas hang szól a trónus felől: Íme, Isten sátora az emberekkel van, és ő velük fog lakni, ők pedig népei lesznek, és maga Isten lesz velük, és letöröl minden könnyet a szemükről, és halál sem lesz többé, sem gyász, sem jajkiáltás, sem fájdalom nem lesz többé, mert az első elmúltak. A trónuson ülő ezt mondta: Íme, újjáteremték mindent. És így szólt: Írd meg, mert ezek az igék megbízhatók és igazak!”

Isten új életteret, új eget és földet hoz létre Krisztus mennyből alászálló menyasszonya, a megváltottak, az új Jeruzsálem számára, amelyben igazság lakik. Ez Isten eljövendő országa az újjáteremtett földön. Tehát Isten gyermekeiként nem a világ végét és az ítélet napját várjuk, hanem Krisztus dicsőséges eljövetele, elragadtatásunkat és Isten országát. (vö. Jn 3,18; Jn 5,24)

AKI GYŐZ

Végül a jelenések könyve 21. részének 7. és 8. verseiben a következőket olvassuk: „Aki győz, örökölni fogja mindezt, és Istene lesznek annak, az pedig fiam lesz. De a gyáváknak és hitetleneknek, az utálatosoknak, gyilkosoknak és paráznáknak, a varázslóknak és bálványimádóknak és minden hazugnak a tűzzel és kénnel égő tóban lesz a helye: ez a második halál.”

Isten országa lesz osztályrésze a mindhalálíig hű Krisztus-követőknek, és a második halál, a tűzzel és kénnel égő tó vár az istentelenekre. Ez a kárhozat. Nem az ember, hanem az ördög és angyalai számára van elkészítve, de akik rájuk hallgatnak, velük együtt fognak elveszni. (vö. Mt 25,41)

Találkozások az Érmellékkel – könyvbe írt

„Ami talán a legjobban megragadott: az Érmellék egyedi, sajátosan »északkeleti« magyar szellemisége, ami nemcsak a vidék nagy szülötteinek, de a ma emberének is sajátja” – meséli érmelléki élményeiről Domonkos László író, újságíró. Az *Ér mellékén – lassú víz, mosott part* című lírai szociográfia szerzője kötetében a Partium magyar műveltségének bölcsőjét járja körül, ahol ma is „magyar a szó, magyar a szív, magyar a gondolat”.

– Hogyan kerül egy Budapesten élő sokkötetes író, újságíró, televíziós szerkesztő figyelmébe az Érmellék?

– Noha az Érmellékről természetesen már jóval korábban tudtam-hallottam egyet-mást, ismertem is valamennyire, de – később részletezendő egyéb, „konceptiózus” okokkal egyetemben – szorosabb értelemben akkor került a látókörmbe, amikor a már korábban ismert, kiváló szellemű fiatal társaság, a Patrióták vezetője, Hetzmann Róbert barátom konkrétan fölvetette egy erről a tájegységről írandó szociográfia szükségességét, és nemsokára fel is kért erre. A kérés indokoltságához, azt hiszem, az is hozzájárult, hogy érmelléki – szalacsi – születésű régi nagyváradi barátom, Nagy József Barna Robinak is régi ismerőse, így a kapcsolatok és az információk igen hamar „összeértek”. És 2024 tavaszán nekiindulhattunk...

– Könyve műfajilag is hiánypótlónak számít, hiszen az írói szociográfia a rendszerváltás óta háttérbe szorult. Erdélyben Beke György volt az utolsó nagy név, de ő már jó ideje nincs közöttünk.

– A szociográfia szívem egyik csücske, és ennek története van. A magyar irodalom két nagy ága közül ahhoz tartozom, amelyik az újságírás felől érkezett, sok nagy mesterünkhöz hasonlóan. Ez a „vonal” Kosztolányi

és a többiek mellett az irodalmi riport, ezen belül és ennek köszönhetően, erre épülve a széles körű társadalmi-lélektani, eredendően közösségi indíttatású érdeklődés és vizsgálódás ideálját, egyben gyakorló terepét és igényét is jelentette. A magyar szociográfia két világháború közötti nagy produktumai közül a *Viharsarok* éppúgy vezérlő csillagunk volt, mint Erdei Ferenc *Futóhomokja*, *A néma forradalom* és *A tardi helyzet* éppúgy, mint Darvas József *A legnagyobb magyar falu* című munkája. Az 1956 után újjászülető és kiteljesedő magyar szociográfia nagy korszakát Csoóri Sándor *Tudósítás a toronyból* és Csák Gyula *Mélytengeri áramlás* című, ma már klasszikus darabjaitól a mostanra szintűgy legendás, 1970-ben indult Magyarország felfedezése sorozat koronázta meg, a korai Moldovával és Végh Antallal, Mocsár Gáborral, Bertha Bulcsuval, Fekete Gyulával, Albert Gáborral, Varga Domokossal és a többiekkel. Egy kitűnő kollégám a szegedi Délmagyarországnál – Horváth Dezső, *A tizedik ember* címmel a magyar tanyák világát ő írta meg a neves sorozatban – úgy tanított: minden emberben legalább egy nagy riport (szociografikus életútriport) rejtőzik... Hát még a tájak, a foglalkozások, a miliő, a múlt, a társadalmi-történelmi háttér... Izgalmas, rendkívüli, csodálatos univerzum, szellemi kalandoroknak ideális terek egész sora. Orbán Balázs legméltóbb erdélyi utódjának, szeretve tisztelt kedves Beke Gyuri bátyámnak teljes életműve. Akárcsak Horváth István a *Magyarózdi toronyaljával* vagy Balázs Ferenc *A rög alatt* című művével, netán még korábban Petelei István mezősegi könyve vagy – később – tulajdonképpen Sütő András ugyancsak mezősegi *Anyám könnyű álmodt ígér* című nagy műve egytől-egyig ugyanerre a rugóra jár. Magyarországon a rendszerváltás után hullámvölgybe került a

szociográfia, a Csoóri Sándor nevével fémjelzett egykori nagyszerű folyóirat, a *Hitel* az ezredforduló táján próbálta föltámasztani a valóságírodalmat, nem sok sikerrel. Hasonló próbálkozások történnék újabban a magyar írószövetség szociográfia szakosztályában, de hol pénz, hol vállalkozókedv, hol kellő hozzáértés-felkészültség híján sem régebben, sem mostanában túl sok sikerről nem lehet beszámolni... Így hát maradnak a magányos partizánakciók, az időnkénti-alkalmankénti nekirugaszkodások. Azt hiszem, jómagam is ebbe a sorba tartozom... Még 2009-ben egy régóta Magyarországon élő lengyel barátommal közösen térképeztük fel a Trianon után Lengyelországhoz került magyar területek sorsát. *Megőrzésre átvéve* című közös könyvünk magyar és lengyel szemszögből egyaránt vizsgálódik. 2010-ben az akkor még nemigen felfedezett Fiume városáról írtam *A kicserélt város* című könyvemben, ezt később több is követte, akárcsak a Szerémséget *Elsüllyedt földön* címmel feltérképező, 2013-ban megjelent kötet. 2015-ben *Vereségek diadala* címmel Arad-Hegyaljával folytatódott ez a „rejtett sorozat”, ahogy az egyik kiadó nevezte. 2020-ban *Pompeji magyar hamuja* címmel a felvidéki Sáros megye következett. 2022-ben *Magyar Moldva*, 2023-ban *Körös körül, feketén, fehéren* címmel a Fekete-Körös völgyéről jelent meg szociográfiakötetem. Ezután következett az Érmellék. Ebbe a sorba illeszkedve...

– Mindig érdekes hogyan lát egy közösséget, ez esetben az Érmelléket, egy külső szemlélő. A kötetben is idézett dr. Szabó József helytörténész élhető kistájnak nevezi, ön kis Székelyföldként is emlegeti a tájegységet. Milyen élményekkel maradt az Ér menti barangolásairól?

– Nehéz lenne a sok élményből egyet-kettőt kiemelni. Ami talán a legjobban megragadott: az Érmellék egyedi, sajátosan „északkeleti” magyar szellemisége, ami nemcsak a vidék nagy szülötteinek, de a ma emberének is sajátja. Az Érmellékről szóló írások között például Sütő Éva egyik-másik alkotásában

barangolás Kölcsey és Kazinczy szülőföldjén

véltem fölfedezni, hogy idevalósíként ráérez erre. És ami legalább ilyen fontos: azok az élmények, amelyeket az Érmellék adni tud nekem, az idegennek, egy teljességgel más tájegység, a Dél-Alföld, a Tisza mente születtének, minden esetben olyan gondolatfutamokra, képzettársításokra és végső soron koncepciózusnak is nevezhető megfogalmazásokra inspirálnak, amilyen például a „kis Székelyföld” elnevezés és fogalom is. Ami korántsem csupán az Érmelléknek a Székelyföldhöz hasonló, jóformán színmagyar etnikai-históriai jellemzőire és rendkívüli originalitására, de különleges jelenkori és jövőbeli szerepkörére is vonatkozik...

– Könyvében múlt és jelen hol elválík egymástól, hol összetalálkozik. Hol egykori nagyjaink, hol pedig a jelen helytállói tűnnek fel...

– Múlt és jelen természetesen szervesen összefonódik itt, úgy érzem, teljesen szükségszerűen. Úgy valahogy fogalmaztam: e vidék szülötte, Ady éppen az Érmellékre legjellemzőbben állítja elénk Az eltévedt lovast: nemcsak a „csupa nyomások, csupa ősök, csupa hajdani eszelősök” egykori és mai megfelelőivel, nemcsak a kísértetes ősszel és a fogyatkozott számú emberrel – de azzal is, hogy itt a láncolt lelkek valóban riadoznak... Csak halljuk is meg. Mintha már kezdenénk...

– Ágoston Balázs így fogalmaz a kötetéről írt recenziójában: „Különös vidék az Érmellék, mely ugyan csordultig van magyar múlttal, és arculata ma is makacsul magyar, mégis fájdalmasan kívül esik legtöbb, közös nemzeti ügyeinkre mégoly érzékeny és nyitott honfitársunk figyelmén”...

– A Partium és benne az Érmellék valóban jókora hátrányban van az idegenforgalmi szempontból már jó ideje szupersztár Nagyvárad–Királyhágó–Kalotaszeg–Kolozsvár–Székelyföld (plusz némiképp Torockó és kicsikét a Mezőség) kurzussal szemben, mindazonáltal idegenforgalmi-hírvérési szempontból volna néhány olyan tényező, amely némi reménységgel kecsegtet a jövőre nézve. Helybéli nagyjaink – Kölcsey, Kazinczy, Ady, de fölfedezendőként hozzátehetném például Kuthy Lajost vagy Zelk Zoltánt is – például. Nem beszélve az Érmellék kiemelkedő '56-os szerepéről. Vagy éppen a föltámasztott érmelléki borról...

– Vajon milyen lesz az Érmellék jövője? A kommunizmusban megfosztották éltető mocsárvilágától, majd az iparosításból is kimaradt. Ön a szőlészetet említi a feltámadás lehetőségeként...

– A szőlészet, az óriási hagyományokkal bíró borkultúra tényleg a feltámadás egyik

legnagyobb és legígéretesebb, ugyanakkor legközelebbi és legrealisabb lehetősége. Ám a kicsit távolabbi jövőben például hasonló lehet a történelmi – a torockóihoz vagy akár a farkaslakaihoz hasonlítható – turizmus nagyarányú felfutása is.

– Az elmúlt években több, kevésbé szem előtt lévő, ismét csak Ágoston Balázst idézve, „rejtőzködő tájra” elvezette az olvasót. Miért tartotta fontosnak ezeknek a tájegységeknek a bemutatását, és mi következik a sorban, mik a tervei?

– Úgy gondoltam, a történelmi Magyarország területei között különösen akadnak olyan fehér foltnak számító vidékek, amelyeknek napjainkban végrehajtandó feltérképezése sürgető, égető fontosságú feladat. A mai magyarság nagy tömegeinek nemcsak szinte teljesen ismeretlenek ezek a tájak, de az errefelé az utóbbi évtizedekben történtek is nagyon megérnek ilyen és hasonló mélyebb, alaposabb szociografikus vizsgálódásokat. A tervek között – hogy csak Erdélynél és a Partiumnál maradjunk – szerepel Máramaros és/vagy Beszterce-Naszód, esetleg a Mócföld vagy – már nem errefelé, jóval távolabb – esetleg akár a Fertő-tó világa is...

FÁBIÁN TIBOR

TASNÁD

Másnap a református egyház fogad bennünket a templomkertben: Pakulár István nagytiszteletű uram, mielőtt bevezet minket az 1476-ban Vingárdi Geréb László erdélyi püspök által építtetett templomba (itt volt a püspöki vikárius ítélszéke, nemcsak a közép-szolnoki, de a krasznai, a szatmári és az ugocsai főesperesség is ehhez – a vidék legnagyobb, gyönyörű dombon álló, most éppen felújítás alatt álló templomához – tartozott), még megáll a templomkertben az egyik öreg, vaskos fa mellett, közel a kerítéshez. És mutat valamit: két ág találkozásánál megrozsdált-patinás, többszörösen ódivatú, láthatóan igen-igen régi kulcs. Egykoron, valaha ráhúzatott az akkor még valószínűleg igen vékony ágacsára – az meg szépen nőtt-növegetett, hízott-vastagodott alatta, végül szinte beleprésettnek ható módon, sajátságos-gyönyörű, különleges bilincsként őrzi a szorosan reá fonódó, ósdi nál is ósdi bb kulcsot. „Vajon mit és hol nyithatott?” – teszi fel a több mint költői kérdést a nagytiszteletű úr, mielőtt lassú, tűnődő léptekkel a templom felé indulnánk.

SZŐDEMETER

A tiszteletes úr nem vezet messzire. Sződemeter Tasnádtól alig tíz kilométerre nyugatra fekszik, közvetlenül az Érház dombjai alatt. Neve az egykoron itt állott Szent Demeter-kolostor utal. A 17. századra a harcok miatt magyar lakossága kipusztul, a betelepült románság már 1910-ben a 758 lelkes lakosság háromnegyedét tette ki, jelenleg az összlakosságnak alig tíz százaléka magyar. Kezdetben minden ezt látszik bizonyítani, igen drasztikusan: mutatják, amott Kölcsey szülőháza, benne most a román görögkatolikus pópa lakik, az épületen természetesen nagy román zászló. (...) A következő utcában a kicsiny református templom mellett gyönyörű, vadonatújnak látszó, tornácos-parkos építményen messze virít a magyar felirat: Kölcsey Ferenc Egyházi és Kulturális Központ. A bejárat előtt hatalmas poszter, óriási Kölcsey-képpel, a felirat egy idézet és egyúttal a kiállítás címe: A hon felett fény sugárt vonni. Alatta: Kölcsey Ferenc Emlékhely Sződemeter.

ALBIS

Albis színmagyar falu és a valamikori nemzetes Gutkeled nemzetség leszármazottainak, a Zólyomyaknak ősi fészke. Az egyik legszebb, legfelemelőbb spontán találkozás ehhez az érmelléki, nyolcszáz lelkes település különös – az Albert keresztnév régi magyar rövidített alakjából származó – nevéhez fűződik: épp a tatárjárás előtt is álló – ma már persze református – temploma előtt pompázó, fantasztikus szépségben karbantartott létesítmény-együttesben gyönyörködünk lelkesen – piros-fehér-zöld koszorú-özönben, viruló kert közepén emlékmű, két szélén a falu két nagy születtének szobra, Irinyi János vegyész, a gyufa feltalálója és bátyja, Irinyi József politikus-újságíró, közrefogják a nagy turulmadárral ékes-megkoronázott emlékművet. (...) És mindeközben, azt is mondhatnánk, végső-ora-rendelésre, spontán-nagyszerű módon érkezik a tiszteletes úr, Szatmári Elemér. Akinél méltóbban-hatásosabban-meghatóbban aligha tudná valaki kommentálni-betetőzni a találkozást Albissal. Ezzel a remek hangulatú, rendezett-takaros településsel, amire fiatal barátunk joggal mondhatja megrendülten: ez igazi őrhely. Az.

Hiszem, hogy Isten előtttem jár

„Minden nap alakít, formál, embereket hoz elém és távolít el az utamból, több az empátia bennem, az egyenességre vágyás, helyes életre igyekvés. Még mindig alakít... emberileg, családirag” – Kádár György Tamás lelkipásztor-esperes a Zilahi Református Egyházmegyéből így vall arról, hogy miként alakítja és alakította Isten az életét.

– Kedves esperes úr, lelkipásztori családban születtél. Ez a közeg vagy más is közrejátszott abban, hogy te is a lelkipásztori szolgálatot választottad?

– Lelkészcsaládból származom, talán egyértelműnek tűnik, hogy apám nyomdokába lépek. De épp a származásom miatt nem volt számomra evidens, hogy lelkipásztori szolgálatra készüljek, hiszen láttam belülről is a lelkészcsalád életét. A kívülálló azt látja, hogy tiszteletet parancsoló fekete ruha, fehér ing, nyakkendő, a mindenkitől megkülönböztető palást: ő a tiszteletes úr! Ama belső, a legtöbb időt, energiát, vívódást, lemondást, ideget benntartó szobát az avatottak is csak ritkán látták... csak sejtették, érezték. Ez megrémített, és eltántorított attól, hogy folytassam apám örökségét.

Ha közhelyes is az Ady-idézet, de valós, hogy aki vagyok, az Isten után a négy zilahi esztendő által vagyok. A Zilahi Református Wesselényi Kollégium újraindulása velünk, a mi generációnkkal kezdődött. A bentlakásban eltöltött évek, a közösség, mely engedte magát Istentől vezetni, alakítani, sokat jelentettek hitbeli fejlődésemnek. Aztán, csak úgy magától, semmitől nem kényszerítve, kezdett érlelődni bennem, hogy én az Úrnak szeretnék szolgálni. Ami jót elkezdett bennem, azt véghez is fogja vinni... Rá hagyatkozom.

– Családszerető édesapaként ismerlek: feleség, két gyermek. Lelkeszi mivoltodban segítenek-e családtagjaid abban, hogy „24 órás” munkaidődet maradéktalanul kitölt-hesd?

– Hálás vagyok Istennek értük, hisz az én munkám, szolgálatom tőlük is áldozatot követel. A bibliai idézetből kiindulva – „ahova te mész, oda megyek...” – a szolgálat nagyobb áldozatot, lemondást követelt a feleségemtől, amit én nem tehettem meg érte. Időbeosztását, tenni akarását többnyire az enyém írja felül, s teszi ezt minden panasz, szemrehányás nélkül. Gyermkeim még ki-

sebbek voltak, amikor megkérdeztek: „Apa, mi mikor leszünk olyan normális család, mint más?” Ez jól jelezte, mit élnek meg a szolgálatom miatt. Lelkipásztorként sokkal nehezebb lenne, ha „hozáilló segítőtárs” nem lenne mellettem, és gyermekeim ragaszkodása, megértése, elfogadása nem volna biztosított. Egyben azonban egyik tudunk lenni – a fenti idézet folytatása szerint –: „Istened az én Istenem”. Nem mondom, hogy nem éreztem sokszor, amit Jeremiás érzett: „rávétél, Uram, s én hagytam magam rávenni”, de tagadhatatlan, hogy csakis Isten tud jót tenni az emberekkel, csakis igéje mutat helyes utat. Alapvetően boldoggá tesz, hogy elhívott, elválasztott, hogy Őt szolgáljam.

Minden nap alakít, formál, embereket hoz elém és távolít el az utamból, több az empátia bennem, az egyenességre vágyás, helyes életre igyekvés. Még mindig alakít... emberileg, családirag. Igyekszem azt a kevés időt minőségben velük megélni, együtt eltölteni.

– Egy egyházmegye mindennapi élete is reád bízott, lelkipásztoraival, gyülekezeteivel együtt. Milyen célt tűztél ki a vezetésük, irányításuk tekintetében? Sikerült-e ezeket megtartani, vagy kellett „újratervezések” is?

– Az esperesi szolgálatok, feladatok „gyerekcipő”-jét próbálom betörni magamnak. Nem voltak nagy álmaim, terveim. A Zilahi Református Egyházmegyében szolgálok már majdnem 25 éve. Azokon a dolgokon szerettem volna javítani, amiket hiányoltam az elmúlt évtizedek alatt. Jó közösség volt a lelkészek között, de öregebbek és zsémbesebbek lettünk, a család nőtt mindenütt, a gyülekezeti gondok szaporodtak. Emiatt elhanyagolódt, háttérbe szorult a lelkészek közötti közösségi élet. Az adminisztráció szempontjából is volt néhány

dolog, mely – szerintem – rendezésre várt. Nem gondoltam volna, hogy ilyen kemény dió lesz (noha csak két éve vagyok esperes). Őszintén mondom, hogy az abbahagyásáról is gondolkodtam. Azonban, mint eddigi életem során sokszor, Isten erőt adott, segítő szolgatársakat, akik a segítőkézségükkel, néha egy bibliai igével, „imádkozunk érted” üzenettel éreztették megbecsülésüket, barátságukat. Testvéri szeretettel szinte toltak tovább, hogy nem lehetek a meghátrálás embere. Ebben elmondhatatlanul sokat nyújtott családom és a diósadi gyülekezetem tagjainak szeretete, buzdítása. Hiszem, hogy Isten előtttem jár, utat készít, kegyelmi ajándékkal gazdagít, hogy mindenkinek, amennyiben rajtam áll, javát, épülését szolgáljam az Úr dicsőségére.

– Lelkipásztori és gyülekezeti munkád során bizonyára sok pozitív és negatív hatás ért. Melyik volt a legörvendeztetőbb, és melyik volt a legnehezebb helyzet?

– Nagyon fiatalon, a teológiát frissen végzett, 23 éves kezdőként kerültem ki egy olyan gyülekezetbe, mely nem élte abban az időben a legfényesebb korszakát (sok háborúság, pártoskodás, veszekedés dúlt). Az első hat év kevés örömmel, sok vívódással, küszködéssel, a hiábavalónak tűnő igehirdetés panaszos hangulatával telt el (remélem, nem sértődnek meg a diósadi hívek ezért, de én így éltem meg azt az időt). Tetézte egy adventre kapott névtelen levél, melyet buta módon elolvastam, s túl sok jelentőséget adva neki, teljesen összetörtem. Olyan nagy volt bennem a keserűség, hogy a lelkipásztori hivatásomról is le akartam mondani, és hat hónapos gyermekkel elköltözni a nagyanyám házába. Ezt a gyülekezetben is bejelentettem. Nem tudok másképp gondolni vissza erre a pillanatra, mint isteni csodára. Ami a legborzasztóbb élményem volt lelkészként, az lett egy új, csodálatos kezdetté számomra és a gyülekezet számára. Az ég, mely eddig nem „nyílt ki átokra, imára”, egy kicsi csillagot, fényt gyújtott s emelt fel kegyelemmel, mely minden tehetetlenségre, erőtlenségre elég. Minden megváltozott, értelmet nyert, elfogadást, megbocsátást, egymáshoz tartozás szorosságát, a lelki élet jobbra fordulását hozta. A negatívval kezdek, hogy a végszó az öröm és a hálaadás legyen, amit azóta is érzünk, élünk a gyülekezettel együtt.

A bírákról magunknak

Bevezetés egy új lelki és történelmi utazáshoz

Azok, akik rendszeresen olvassák írásaim, minden bizonnyal tisztában vannak azzal, hogy egy új fejezetet készülünk nyitni a bibliai történetek és személyek tanulmányozásában, és a következő hónapokban a Bírák könyvével fogunk behatóbban foglalkozni. Mielőtt azonban az Izrael bíráinak személyéhez köthető történetekben elmerülnénk, fontosnak tartom, hogy néhány kérdést alaposabban megvizsgáljunk. Legyen tehát ez az írás amolyan bevezető rész a Bírák könyve tanulmányozásához.

Az első kérdés, amely felmerülhet bennünk, hogy mit is takar a bibliai „bíra” fogalma.

A bírák Izrael története egyik legérdekesebb és talán legviharosabb korának főszerplői. Mint tudjuk, Mózes halála után Józsué lesz az, aki továbbviszi a megkezdett feladatot. Lényegében Józsuénak kettős feladata volt: bevezetni a választott népet az ígért földjére és elfoglalni a területet. Józsué halála után azonban senki nem veszi át a helyét, és ezzel teljesen megváltozik a helyzet. Ugyanis ha nincs egységes vezetés, a nép sem lehet egységes. A 12 törzs laza szövetségi rendszerben élt egymás mellett, ki-ki a maga területén próbálva megélni. Emellett a Bírák könyve 1. fejezete arról tanúskodik, hogy a honfoglalással járó harcok még nem záródtak le teljes mértékben, továbbá a szomszéd népek sem fogadták feltétlenül szívélyesen a zsidók betelepődését és térhódítását a területen. Ennek következtében a kisebb-nagyobb konfliktusok, katonai támadások, fegyveres összecsapások egymást érték ebben az időszakban.

A bírák olyan karizmatikus vezetők voltak, akik szükség esetén törzsük vagy a törzsek élére álltak, és mint igazi hadvezérek, győzelemre vezették Izrael népet. Ha így gondolnánk rájuk, nagyrészt igazunk is lenne. A teljes igazsághoz azonban hozzátartozik az is, hogy a bírák nem csak katonai feladatokat láttak el. Tény, hogy a „nagybírák” (ahogyan a bibliai hagyomány nevezi a csoportot) elsősorban nemzeti hősök és szabadítók voltak, akik Isten elhívását követően egy vagy több törzset győzelemre vezettek. „Kisbírák”-nak nevezett csoportjuk azonban inkább az oltalmazó, bíraskodó-igazságszolgáltató szerepet vette magára. Sőt, ha származásukat, foglalkozásukat és életkörülményeiket vizsgáljuk, akkor még nagyobb sokszínűséget tapasztalhatunk: a bírák között találhatunk férfiakat és nőket, jobb- és balkezeseket, előkelőbb származásúakat és olyat is, aki egy parázna nő gyermeke volt, akit a saját családja is megtagadott (a

következő részekben mindegyikükre bővebben kitérünk). Ami mégis összeköti őket, a fentiekől függetlenül: Istent, az igazságot és nemzetüket szolgálták a legnehezebb körülmények között is.

Egy másik kérdés, amely felvetődhet bennünk: Miként váltak a bírák bírakká, milyen szükségesszerűségek vezettek oda, hogy fel kelljen vállalni feladatukat? Avagy miért volt szükség egy adott ponton a bírák fellépésére?

Most mondhatnánk, hogy ezt a fentiekben már tisztáztuk: Isten elhívta őket, mert Izrael népének számos konfliktussal és fegyveres támadással kellett szembesülnie – ezek azonban nem az okok, hanem sokkal inkább a következmények.

Mózes a halála előtt pontról pontra meghagyja a népnek, milyen szabályok szerint kell az életét folytassa az ígért földjén. Ugyanakkor Mózes azt is hangsúlyozta, hogy a választott nép csak addig élhet boldogságban, jólétben és szabadon, ameddig a Jahve által kijelölt úton halad. Vagyis: ha a nép nem hajlandó betartani a törvényeket, akkor komoly csapások és katasztrófák fogják megkeseríteni az életét.

Ugyanezt láthatjuk ismétlődni annak a közel 400 évnek az eseményeiben, amelyeket a Bírák könyve megörökít. Azokban az időszakokban, amikor a választott nép Isten szerinti életet élt, minden rendben ment. Amikor azonban hátat fordítottak Istennek, válaszként valamilyen komoly csapás következett. A nép azonban minden csapás ellenére nem pusztult el, de nem a saját ereje és akarata miatt, hanem egyedül Isten kegyelméből, hiszen Ő volt az, aki újra és újra bírakat rendelt a problémás helyzetek megoldására és a katasztrófák elhárítására.

Ha Izrael népe tisztában volt azzal, hisz megtapasztalta, hogy nem szabad letérni az Isten útjáról és nem szabad figyelmen kívül hagyni a mózesi törvényeket, akkor miért teszi mégis újra és újra?

Ez újabb kérdéseket szülne. Olyan kérdéseket, amelyek lehet, hogy kellemetlenek számunkra. Például: ha ismerjük Isten parancsolatait, és tudjuk, hogy be kellene tartanunk őket, miért szegjük meg valamelyiket újra és újra akkor is, ha tudjuk, hogy elveszíthetjük az örök életet? Ha tisztában vagyunk azzal, hogy káros szokásaink tönkretehetik nemcsak az életünk, de akár a családunk és szeretteink életét is, miért ragaszkodunk annyira hozzájuk? Ha már rég felfedeztük, hogy Isten maga az igazság és a szeretet, miért vagyunk mi magunk oly gyakran hamisak, és miért olyan nehéz néha feltétlenül szeretni?

Távol álljon tőlem, hogy bárkit is bíráljak e sorokkal. Csupán arra szeretném felhívni a figyelmet, hogy mi magunk sem különbözünk szinte semmiben a választott nép tagjaitól, akik bár tudták, hogy mit és hogyan kellene, mégis:

- néha bizony meggyengült a hitük;
- néha elkábították őket az idegen népek szokásai;
- néha hagyták, hogy a hagyományos értékeik helyére az éppen divatos értékek kerüljenek;
- néha bántotta őket, hogy mások, mint a többiek, és szerettek volna ugyanolyanok lenni;
- néha elcsábultak, mert nem tudtak ellenállni a vallási és kulturális kísértéseknek;
- néha úgy éltek, mintha nem lenne holnap, vagy mintha a rossz dolgok mindig csak másokkal történhetnének meg.

Legyünk bátran őszinték: ilyen szemzőgből a Bírák könyvének eseményei nem is állnak olyan távol napjaink történéseitől, amikor a globalizáció, amerikanizálódás, haladás és sok egyéb oltárán mi is gyakran feláldozunk fontosabbnál fontosabb dolgokat, néhányan az életüket is. A jó hír azonban az, hogy az eltelt évezredek alatt Isten szeretete és kegyelme mit sem változott, ezért még mindig nem késő változtatni.

A legfontosabb kérdés így a végére maradt: *vannak az életünkben olyan „bírák”, akiket Isten azért rendelt, hogy óvjanak, szeressenek, vezessenek és megmentsenek?* Erre valahol mindannyiunknak saját választ kell találnunk. De hiszem, hogy az ige tanulmányozása közelebb visz ezekhez a válaszokhoz (is).

(Folytatása következik)

Az ifjúság szolgálatának éve

(Folytatás az 1. oldalról)

Számos ponton összekapcsoljuk a Collegium Varadinum, a ReVifi, KRISZBI, Exodus, a Partiumi Keresztény Egyetem diákságának és az egyházmegyékben működő KRISZ-nek a tevékenységeit. Ezen tematika mentén, a közös alkalmak megszervezése jó eszköz lesz arra, hogy a frissen induló egyházkerületi ifjúsági szolgálat megtalálja a csoportok hatékony összehangolásának módját. A Magyarországi Református Egyház ifjúsági szervezetének alkalmába is bekapcsolódunk (pl. Csillagpont, közös logó stb.).

Az ifjúság szolgálatának évében nem csak az ifjúsági munkát erősítjük meg. Jelmondatunk: *Kreativitás és lendület a misszióban!* Emellett fontosnak tartjuk az idősebb generációk tiszteletét és megismerését is. Továbbfejlesztjük a presbiteri szövetséggel kialakult együttműködést. A presbiteri alkalmak, képzések és konferenciák is a generációk szorosabb és hatékonyabb együttműködését hivatottak munkálni. Különös hangsúlyt fektetünk a fiatalabb presbiterek

szolgálatba való bevonására és a fiatalabb korosztály presbiteri szolgálatra való felkészítésére. Ugyanezen szempont érvényes az egyházkerületi nőszövetségi szolgálatra is.

Eddigi terveink szerint 2025 őszétől négy városban szervezünk nagyobb, központi koncertet a CrossYounity keresztyén zenekar és egyéb keresztyén zenekarok, illetve kollégiumaink éneklő diákságának közreműködésével.

A zene által is szeretnénk hangot adni a misszióknak, így idén újabb lendülettel erősíthetjük közösségeinket.

Az ifjúság szolgálatának éve tematikájának koordinátora egyházkerületi szinten a KRISZ vezetősége és a missziói ügyosztály, egyházmegyei szinten pedig a missziói és ifjúsági előadók.

GHITEA-SZABÓ JÓZSEF LEVENTE
missziói és diakóniai előadótanácsos

Imahét a Krisztus-hívők egységéért 2025

Alapige: „Hiszed-e ezt?” (Jn 11,26)

Bibliaolvasás: Jn 11,17–27

1. NAP – A világot kormányzó Isten atyasága és gondviselése

Ézs 63,15–17 „Uram, te vagy a mi atyánk, ősidőktől fogva megváltónknak nevezünk.”

Zsolt 139,1–3.13.23–24b „Te alkottad ve-séimet, te formáltál anyám méhében.”

1Kor 8,5–6 „Nekünk mégis egyetlen Istenünk az Atya, akitől van a mindenség, mi is őerte.”

2. NAP – A teremtett világ mint Isten műve

1Móz 1,1–5 „Kezdetben teremtette Isten az eget és a földet.”

Zsolt 148,1.3.9–14 „Dicsérjétek az Urat, ti, mennyekiek... Dicsérjétek az Urat, ti, földiek...”

Róm 8,19 „Mert a teremtett világ sóvárogva várja Isten fiainak megjelenését.”

3. NAP – A Fiú megtestesülése

Jer 33,14–16 „Azokban a napokban és abban az időben igazi sarjadékot sarjasztok Dávidnak.”

Zsolt 72,7.12.16–17 „Nevével mondjanak egymásra áldást; mondja őt boldognak minden nép!”

Jn 1,1–14 „Kezdetben volt az Ige, és az Ige Istennél volt, és az Ige Isten volt.”

4. NAP – A húsvéti misztérium: Jézus szenvedése, halála és feltámadása

2Móz 3,7–8 „Meghallottam segélykiáltásukat a sanyargatók miatt, mert ismerem fájalmukat.”

Zsolt 16,5.7.10–11 „Mert nem hagysz engem a holtak hazájában, nem engeded, hogy híved leszálljon a sírba.”

Fil 2,5–11 „Megalázta magát, és engedelmes volt mindhalálig, mégpedig a kereszthalálig.”

5. NAP – A Szentlélek, az élet és öröm adója

Ez 36,24–28 „Új szívet adok nektek, és új lelket adok belétek.”

Zsolt 104,24–25.27–29.33–34 „Ha elveszed lelküket, kimúlnak, és ismét porrá lesznek.”

Jn 3,4–8 „Ha valaki nem születik víztől és Lélektől, nem mehet be az Isten országába.”

6. NAP – Az Egyház a hívők közössége

Ézs 2,2–4 „Az utolsó napokban szilárdan fog állni az Úr házának hegye.”

Zsolt 133 „Ó, mily szép és mily gyönyörű-séges, ha a testvérek egyetértésben élnek!”

Ef 4,1–6 „Egy a test, és egy a Lélek, amint-hogy egy reménységre kaptatok elhívást is.”

7. NAP – Megkeresztelkedés az Úr halálába és feltámadásába

Mik 7,18–19 „Újra irgalmas lesz hozzánk, eltapossa bűneinket, minden vétünkét a tenger mélyére dobja!”

Zsolt 51,1.7.10.12 „Tiszta szívet teremts bennem, Istenem, és az erős lelket újítsd meg bennem!”

Mt 28,16–20 „Menjetek el tehát, tegyetek tanítvánnyá minden népet, megkeresztelve őket...”

8. NAP – Az Ország és az eljövendő élet vá-rása

Jel 21,1–4 „És láttam új eget és új földet, mert az első ég és az első föld elmúlt, és a tenger sincs többé.”

Zsolt 85,8.10–12 „Mert közel van a szabadulás az istenfélőkhöz, hogy dicsősége lakozzék földünkön.”

Lk 12,35–40 „Ti is legyetek készen, mert abban az órában jön el az Emberfia, amelyikben nem is gondoljátok!”

Népénekek a betlehemes játékokban

Ünnep harmadnapján örömmel nyugtáztam, hogy közösségi oldalainkat valósággal elárasztották a karácsonyi ünnepekről, betlehemes játékok bemutatóiról szóló tudósítások. Nem is gondolnánk, mekkora kiváltság ez, hiszen világszerte arról hallani, milyen sok helyen nem szabad a karácsonyról beszélni, még a megnevezést használni is tilos sok országban.

Sajnálkozunk ilyenkor, de mi a magunk helyén tudjuk-e értékelné azt, hogy olyan országban vagy a Kárpát-medencének olyan területén élünk, ahol a keresztyén értékek határozzák meg életünket, vagy ezek mentén próbáljuk családi, közösségi, oktatási, művészeti szemléletünket behatárolni?

Az ünnep küszöbén mind az iskolai, mind a templomi ünnepek középpontjában sok helyen a betlehemes játék volt, amely megjeleníti a bibliai történeteket. Tavaly különösen sok iskola bekapcsolódott abba a nemzetközi pályázatba, amely a *Székely-Kapuk, ZöldKapuk* néven vált ismertté. A pályázati kiírás az apró részletekre kiterjedő igényességgel összeállított és felkészített csoportokat értékeli és jutalmazza, de mindezen túl sokkal fontosabb az a munka, amely az előkészületek, a betanítás, a bemutatók során zajlik, a kialakult közösségi szellem, a sikerélmény pedig maradandó nyomot hagy a gyermekek életében. Személyes ismerőseivé válnak a bibliai szereplőknek, hiszen ők maguk jelenítik meg az angyalokat, Máriát és Józsefet, a pásztorokat, a bölcseket.

A népi betlehemes játékok az Érmelléken is ismertek, repertoárjukban egyházi énekek és népénekek egyaránt megtalálhatók.

MIT ÉRTÜNK EGYHÁZI ÉNEKEN, ÉS MIBEN KÜLÖNBÖZIK A NÉPÉNEKTŐL?

Az egyházi éneklés történetében ez a két műfaj – egyházi ének és népének – mindig párhuzamosan jelen volt. Számos népi dallam úgy került egyházi használatba, hogy ismert népi dallamokra alkalmaztak vallásos szöveget. A 16–17. századi protestáns énekeskönyveink, majd a *Cantus Catholici* (1651) megjelenése után a katolikus népénektár is számos ilyen tételt tartalmaz. Ezek az anyanyelvű egyházi éneklés legértékesebb darabjai, zsoltárfordításaink mellett. Az énekeskönyvi reformok sajnos sokszor kiostalták ezeket az énekeket, vagy megtizedelték, szerencsére az 1948-as, majd az 1996-os énekeskönyv és a 2021-ben megjelent megújított református énekeskönyv visszahozott számos ilyen tételt, s ezeket „új énekek”-ként kaptuk vissza.

Egyházi énekeink tehát a gyűjteményes, az egyház által hivatalos használatra elfogadott énekeskönyvekben található énekek (ezek között számos népének is van). Ezek mellett azonban számos egyházi népének is ismert, mint amilyeneket a népi betlehemesben is találunk. Ezek a nép ajkán éltek és maradtak fenn ugyanúgy, mint a népdalaink, szájhagyomány útján mindaddig, amíg a 20. század küszöbén Bartók és Kodály, vala-

mint későbbi tanítványaik elkezdték gyűjtőmunkájukat és ezek jó részét a népdalokkal együtt átmentették a jövő nemzedékeknek.

A PALETTA NAGYON SZÉLES

A mai nemzedék zenei ízlése, igényessége és nevelése is megmutatkozik akkor, amikor „szörfözünk” az internetes karácsonyi beszámolók, videók, műsorok között. A paletta nagyon széles, és nem kívánom kommentálni, csupán felhívni a figyelmet néhány értékes darabunkra, amelyek már kiállták az idő próbáját.

Küldé az Úr Isten hűséges szolgáját – Lk 1,26–38 versek alapján az angyali üdvözlés verses formában mondja el. Szövege egy latin szekvencia fordítása (Abaelardus Péter, Lócse, 1635), dallama az 1744-es kolozsvári énekeskönyvben maradt fenn.

Az Úr Isten Ádám atyánknak kezdetű adventi énekünk a katolikus népénektárból (*Szent vagy, Uram* 6. sz.) ismert, több változata is van, ezekből Draskóczy László háromszólamú feldolgozása egyházi kórusok számára is ajánlott.

Betlehem kis falucskában kezdetű népéneket 1924-ben, Észak-Dunántúlon rögzítették. Számos változata ismert, mifelénk leginkább a Kolozs megyei Buza községben rögzített dallamvariáns (Gergely Zoltán gyűjtése, 2012, epa.oszk.hu). Erdélyben ennek a román változata is létezik, *Fluierul cel păstoresc* címmel.

A pásztorok, keljünk fel és a *Ne féljetek, pásztorok* kezdetű betlehemes énekek az érmelléki betlehemes játékokban régtől fogva jelen vannak. Előbbi „Iskolás gyermekek karácsonyi mendikálása” néven került be a népénektárba (1968-as gyűjtés alapján). A *Ne féljetek, pásztorok* Dobszay László feljegyzése alapján betlehemesek és karácsonyi kánták között szerepel (Ág Tibor gyűjtése, Felvidék).

A Fel nagy öröme, ma született kezdetű ének Gárdonyi Géza szerzeménye, 1882-ben csendült fel először a devcesteri katolikus templomban az éjféli misén. Mint több más népéneünk (pl. *Dicsőség mennyben az Istennek*), ez az ének is felekezeteken túlmutat, bibliai tartalma és üzenete egyetemes. Krisztus az, aki összeköt és Isten szeretetének megtestesítőjeként minden falat, korlátot ledönt.

Több érmelléki településen bemutatott betlehemes játék részei voltak ezek a karácsonyi énekek, ilyen a Székelyhídi Petőfi Sándor Elméleti Líceum *Kérlek, égi kisdedem* címmel bemutatott betlehemes, mely nyolc helyszínen hirdette a Megváltó születésének örömeit 2024 karácsonyán.

Önálló ifjúsági lelkesze és ifjúsági koordinátora lett az Egyházkerületnek

Isten áldása nyomán az utóbbi esztendőben a Királyhágómelléki Református Ifjúsági Szövetség (KRISZ) vezetőségének és munkatársainak tudatosan felépített és kitartó munkája eredményeképpen megérett az idő egy önálló egyházkerületi ifjúsági lelkesze és ifjúsági szövetségi koordinátor szolgálatba állítására.

A 2025-re meghirdetett ifjúság szolgálatának éve tematika ennek csak újabb alapot és lendületet adhat. Ezen terv részleteit egyeztetették 2025. január 14-én a püspöki hivatalban Bogdán Szabolcs János püspökkel az KRISZ vezetőségének és az egyházkerület missziói ügyosztályának a munkatársai.

Isten áldása legyen Ádám Zsolt ifjúsági lelkipásztor és KRISZ-koordinátor életén és szolgálatán!

RÁCZ ERVIN

Kakszentmártoni Gyógyír Levendulás

A Pro Ecclesia díj margójára

2024. december 6., Mikulás – sokak számára ez a nap ennyit jelent, de a Kakszentmártoni Református Egyházközségnek ennél sokkal többet. Nemcsak azért, mert ezen a napon tartotta a Királyhágómelléki Református Egyházkerület a téli közgyűlését Magyarokécsen, hanem azért is, mert ez az alkalom egyúttal az ajándékozó szeretetről is bizonyítást tett.

Minden esztendőben a Királyhágómelléki Református Egyházkerület, az illetékes esperesi hivatalok felterjesztésére, olyan gyülekezeteket tüntet ki a Pro Ecclesia díjjal, amelyekben a krisztusi szolgálat különleges módon van jelen és mutatkozik meg az életvitelben és az eredményekben.

Nt. Király Lajos, a Szatmári Református Egyházmegye esperese közreműködésével tavaly a kakszentmártoni kicsiny református

közösséget javasolták e díjra, az egyházkerületnél pedig úgy ítélték meg, hogy amit az utóbbi években a szorgos kakszentmártoni hívek elértek, az valóban figyelemre méltó és dicsőre érdemes.

Az alig 45 lelkes gyülekezet az utóbbi időszakban számos munkát végzett: a templom külső és belső felújítását és korszerűsítését, a parókia felújítását.

Ami viszont felkeltette az egyházmegye és egyházkerület figyelmét, az mégsem a hivatalból is elvégzendő és szükségszerű renoválási munkálatok, pályázatok, adminisztráció és ügyvitel, hanem valami más... Ez a valami más pedig különlegessége lehet az egész Szatmári Református Egyházmegyének. Ennek a különleges kezdeményezésnek neve is van: Kakszentmártoni Gyógyír Levendulás.

Az ötletadója egy gyülekezeti kirándulás volt. Amikor 2019-ben Tihanyban járt a gyülekezet és megismerkedett az ottani levendulással, akkor megfogalmazódott a gondolat, hogy jó lenne itthon is valami hasonlót létrehozni. Evégett a következő évben a templom melletti kertet felszántották, és 2021-ben a terület felét beültették levendulával. A következő esztendőben, 2022-ben és 2023-ban a fennmaradó részt is beültették, így a teljes templomkert levendulássá alakult 2023 végére, s 2024-re már az új rész is kezdte megmutatni a hajtásait.

Azért lett Kakszentmártoni Gyógyír Levendulás a neve, mert az alig 45 lelket számláló gyülekezet ebben a kezdeményezésben látta a közösség megmaradásának egyik kéz-

zelfogható zálogát. Ugyanis a levendulással foglalkozni kell, gondozni és ápolni. Ezért szükségesek a találkozások, amikor kevesen bár, de együtt lehetünk. Kötetlen beszélgetés közben készítjük elő a levendulás kertét a későbbi szüretekre.

A betakarított levendulából többféle terméket készít a szorgos gyülekezet. Nyers formájából friss vagy szárított csokrokat kötnek. A magvakat fel lehet használni sütéshez, főzéshez, süteménybe, teába, szörpbe. Különböző kézműves termékeket is elő lehet állítani az illatos növényből: párnácskát, tasakot, könyvjelzőt stb. Feldolgozva pedig párlat készül belőle, levendulavíz vagy spray formájában, illetve levendulaolaj csepegtető üvegcékben.

A díjat az egyházkerület vezetősége részéről ft. Bogdán Szabolcs János püspök, Bara Lajos István egyházkerületi főgondnok, Rácz Ervin generális direktor és Ghitea-Szabó József Levente missziói előadótanácsos adták át. Örömteli alkalom volt, méltó megbecsülés e kicsiny, szorgos, de a krisztusi cselekvő szeretet jegyében élő és munkálkodó gyülekezet számára.

A Pro Ecclesia díj méltó elismerése annak az odaadásnak, amellyel a Kakszentmártoni Református Egyházközség elindította a levendulás kertet. Ez nemcsak a természet, hanem a lélek gyógyulását is szolgálja. A díj pedig emlékeztet arra, hogy minden tettünk az Úr dicsőségére és embertársaink javára szolgáljon. Isten áldása kísérje továbbra is a közösség életét és szolgálatát! Soli Deo gloria!

KÜRTI TAMÁS

Presbiterképzés indult az Érmelléken

A Királyhágómelléki Református Egyházkerület Presbiteri Szövetsége és a Sárospataki Református Hittudományi Egyetem Presbiteri Népfoiskolája közös szervezésében az Érmelléki Református Egyházmegeyében is presbiterképzés indult.

A Sárospataki Református Presbiteri és Gyülekezeti-munkás Népfoiskola rendszeresen tart presbiterképző tanfolyamokat gyülekezeti munkatársak (presbiterok, diakónusok stb.) szolgálatra való felkészítése céljából. Ezeket a sárospataki képzéseken több partiumi presbiter is részt vett a korábbi években, 2017-ben viszont a „kihelyezett” presbiterképzés is megkezdődött a Királyhágómelléki Református Egyházkerület egyházmegeyében. Eleddig a Szatmári (2017), Nagykárolyi (2018), Nagybányai (2019) és Zilahi (2020) Református Egyházmegeyékben zajlott presbiterképzés, ötödik állomásként pedig 2025 elején az Érmelléki Egyházmegeyében is megkezdődött.

Az öt képzési napból és egy záró alkalomból álló érmelléki tanfolyamnak a magyarkéi gyülekezet ad otthont; helyi szervezői Bara László esperes, dr. Geréb Miklós missziói előadó és Mészáros János, az érmelléki presbiteri szövetség elnöke; koordinátora pedig Tar Csaba, a Szatmár-Láncos gyülekezet presbiter. A januártól márciusig megrendezendő, egy-egy napos alkalmakon elsősorban sárospataki teológiai tanárok tartanak előadásokat a bibliaismeret, hitvallásismeret, egyházismeret, egyháztörténet, liturgia, misszió, diakónia, imádság, igeolvasás, gyülekezeti gazdálkodás és hitoktatás témakörében; az előadások mellett sor kerül énektanulásra, missziói beszámolókra is.

A képzés első alkalmát január 11-én tartották a Magyarkéi Református Egyház-

község templomában, illetve gyülekezeti központjában, több mint 130 presbiternek, köztünk lelkipásztoroknak és diakóniai munkatársaknak is.

A nyitó áhítatot Bara László érmelléki esperes, bihardiószei lelkipásztor tartotta a Zsolt 119,105–112 igehely alapján. A zsoltáros szavaival emlékeztetett arra, hogy csak úgy vagyok képes Istent szolgálni és fogadalmamat teljesíteni, ha Isten ígéje „lábam előtt mécses” és „ösvényem világossága” marad. Ha attól nem térek el, igyekezetemnek és odaszánásomnak ajándéka az örök élet jutalma lesz.

Dr. Enghy Sándor egyetemi tanár, teológiai akadémiai rektor háromrészes bibliaismereti előadása során az Őszövetség keletkezését, történetét, szerkezetét, üdvörténeti vonalát mutatta be vázlatosan, humoros kitérőkkel, emlékeztetve mindenkit, hogy a teremtéshez hasonlóan a Biblia keletkezése is a Szentlélek vezetése alatt állt.

Pásztor Gyula teológiai akadémiai lelkész első, egyházismereti előadásában a Biblia egyházképét (nyáj, szőlő, Isten népe, szent nemzet, Krisztus teste, Krisztus menyasszonya stb.) vázolta fel mai képzettségűket (sokszínű család, zenekari összhang)

is felhasználva. Az imádságot szolgálatként bemutató előadásában pedig kihangsúlyozta, mennyire nélkülözhetetlen ez az Istennel való beszélgető közösségünk nemcsak az egyéni kegyességben, hanem a mindennapok szolgálatában is.

Az előadások mellett énektanulásra és gyakorlásra is volt alkalom dr. Geréb Miklós egyházmegeyi missziói előadó vezetésével (MRÉ. 338. Mikoron Dávid nagy búsultában).

Végezetül Bara László esperes köszöntö meg a házigazda vendégszeretetét, a szervezők munkáját és az előadók szolgálatát – a vendég előadóknak és a rendezvény koordinátorának ajándékot is átadva.

Köszönjük a Magyarkéi Református Egyházközségnek, illetve Mike Pál lelkipásztornak, hogy az egyházmegeyi rendezvények számára mind a templom, mind a Fészek gyülekezeti központ révén helyet ad. Köszönjük ez alkalommal is a házigazda gyülekezetnek a szeretetteljes és gazdag vendéglátást, az érmelléki egyházmegeyének pedig a támogatást.

A Szentlélek tanítson Isten szerinti bölcsességre, és tegyen alkalmassá a Krisztus Egyházában való szolgálatra mindannyiunkat!

OROSZI KÁLMÁN

Házasság hete a Kárpát-medencében

Idén is megszervezik a házasság hete programsorozatot a Kárpát-medencében, február 9–16. között.

A házasság hetét – amelyhez nemzetközi szinten is számos ismert közéleti személyiség csatlakozott kifejezve elköteleződését a házasság, a család ügye iránt – mára négy kontinens 21 országában ünneplik. Magyarországon 2008 óta rendezik meg az országos eseménysorozatot a keresztyén egyházak és civil szervezetek széles körű összefogásával, számtalan nagyváros, település, közösség részvételével. „A házasság Isten csodálatos ajándéka és gondoskodása az ember számára, amelyben a felek megtapasztalhatják a

Házasság hete

2025. február 9–16.

Beszélgetsek a házasságokról!

feltétel nélküli szeretet, a hűség és az őszinte megbocsátás értékét egy nekik rendelt, de nem tökéletes társon keresztül.

A házasságban egy férfi és egy nő saját elhatározásából elkötelezi magát, hogy egymás bátorítására, segítésére és védelmére törekszik egész életében. Ilyen módon a házasság felelősségteljes, biztonságos és meg-hitt közösséget jelent számukra, és áldásul szolgál életük minden más területén is. A házasság hete olyan széles körű összefogásra

törekszik, mely gyakorlati példamutatással, tudományos kutatások eredményeivel, bibliai és erkölcsi érvekkel támasztja alá a házasság örökkévaló értékét.

Bátorít minden olyan helyi kezdeményezést, amely hidat épít az adott közösség környezetében élő házaspárok és családok felé, amely segíti életüket, boldogulásukat. Nyíltan beszél a házasság mindennapi valóságáról, örömeiről és feszültségeiről. Igyekszik bölcs és gyakorlati tanácsokkal ellátni a házasságokat és házasulandókat, valamint a teljes helyreállítás reményét ébren tartani azokban, akiknek a kapcsolata válságban van, illetve valamilyen ok miatt megszakadt.”

FORRÁS: HAZASSAGHETE.HU

Országos ezüstérmes a Szatmárnémeti Református Gimnázium Oroszlánszív csapata

A Református kollégiumok közötti bibliaismereti vetélkedőt január 17–18. között szervezték meg. Idén a Kolozsvári Református Kollégium adott otthont a versenynek. A megmérettetés istentisztelettel kezdődött a kolozsvári Farkas utcai református templomban – tudtuk meg Higye Gyöngyi tanárnőtől.

Az érkező csapatokat Tasnádi István iskolalelkész és dr. Kolumbán Vilmos József, az Erdélyi Református Egyházkerület nemrég megválasztott püspöke köszöntötte.

Ezen a rangos országos csapatversenyen régóta képviseli a szatmári egyházmegyét és a szatmári református kollégistákat a Szat-

márnémeti Református Gimnázium. Idén ennek Oroszlánszív csapata szépen helytállva szerepelt, s nagy küzdelemben az igen megtisztelő második helyet szerezte meg, csak egy kicsivel lemaradva az első helyről.

Nomen est omen, a csapat neve beszédes, hiszen Szabó Amira, Mezei Tamás, Gulya Árpád és Tolvai Alex nemcsak oroszlánokhoz méltóan küzdöttek az anyaggal, majd a kérdésekkel, hanem szívvel-lélekkel is, s ez tette igazán értékes és érdekessé ezt a megmérettetést, illetve e kettő gyümölcse lett az előkelő második helyezés. Felkészítő tanárok: Székely Tünde és Higye Gyöngyi, és a csapatot elkísérte Varga Szilárd Csaba iskolalelkész is.

Isten áldását kívánjuk a felkészítők és a versenyzők életére. Büszkék vagyunk a közösségért elvégzett munkájukra, és további sikereket kívánunk az egész csapatnak!

VARGA TAMÁS

FRICSKA

A csendes ház titka

Két ház áll egymás mellett. Az egyikből állandóan kiabálás és veszekedés hallatszik, míg a másikban csend uralkodik. Egy napon, amikor a férj és a feleség ismét veszekedni kezdtek, a feleség így szólt: „Hallottad már valaha, hogy a szomszédban veszekednének? Nem? Menj, és derítsd ki, hogyan élnek!”

A férj elment a szomszéd házhoz, elbújt az ablak alatt, és figyelni kezdett. A házban mindenki a maga dolgával volt elfoglalva: a feleség a konyhában tevékenykedett, a férj az asztalnál írt valamit.

Egyszer csak megszólalt a telefon. A férfi felugrott, berohant a szobába, és véletlenül meglökte a vázát, az leesett és összetört. A férfi letérdelt és kezdte összeszedni a cserepeket. A felesége is odasietett, letérdelt mellé, és segített neki.

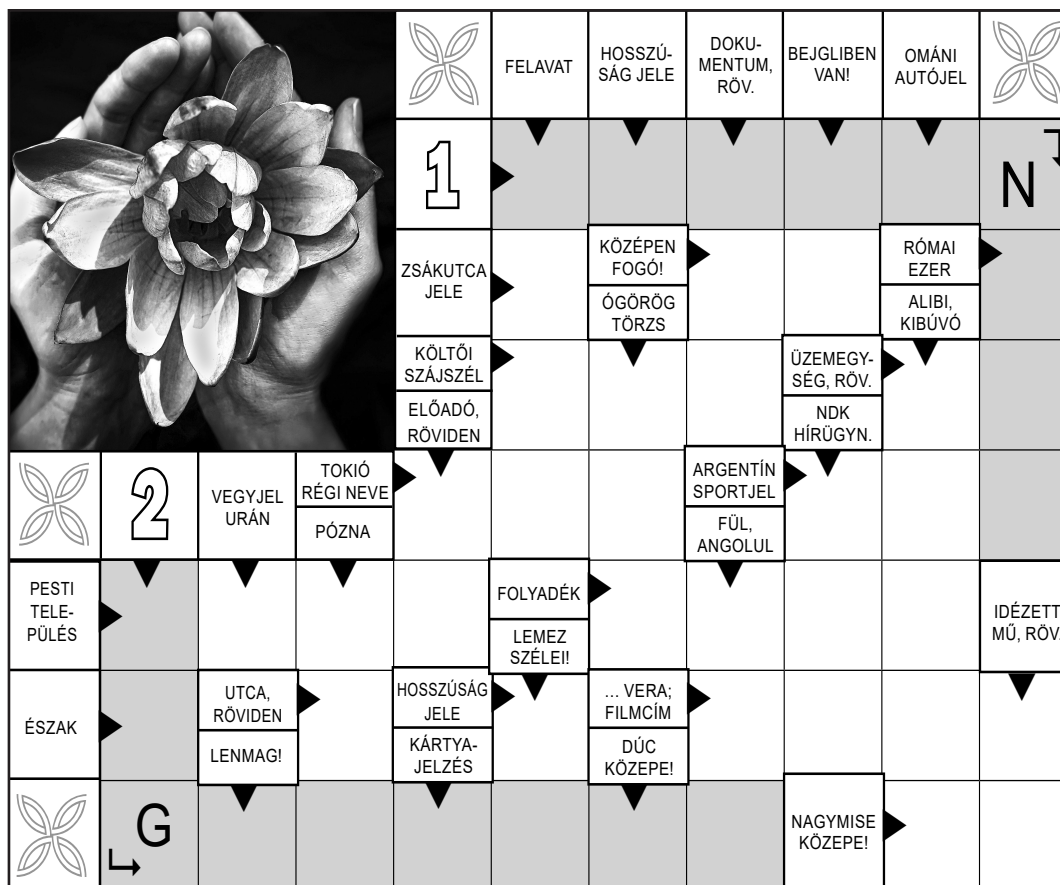
A férfi azt mondta: „Bocsáss meg, kedvesem, siettem a telefonhoz, meglöktem a vázát, és összetörtem.”

A feleség így válaszolt: „Nem, drágám, az én hibám, mert oda tettem a vázát, ahol könnyen felborítható.”

Megcsókolták egymást, összeszedték a cserepeket, és visszatértek a dolgukhoz.

Amikor a férj hazament, a felesége megkérdezte, hogy rájött-e a csendes ház titkára.

„Igen, rájöttem. Az ő családjukban mindketten elismerik a hibát, míg a miénkben mindketten mindig igaznak tartjuk magunkat!”

Segítségre
van szüksége vagy segíteni szeretne?

Hívjon bizalommal
hétfőtől péntekig 15-20 óra között!

TELEFONOS SZERETETSZOLGÁLAT
0265 55 55 55

Kolozsvár • 2009
Marosvásárhely • 2011
Nagyvárad • 2021

www.telsz.ro
office@telsz.ro
telsz

HARANGSZÓ

A Királyhágómelléki Református Egyházkerület gyülekezeti lapja
ISSN 1221-0323

www.facebook.com/harangszo

Felelős szerkesztő: Erdei-Árva István Béla. Tördelőszerkesztő: Petrikó Ildikó. Hírszerkesztő: Varga Tamás Sándor. Korrektor: Megyesi Antónia. Szerkesztőbizottság: Ghitea-Szabó József Levente, Fábián Tibor, Jakó Sándor Zsigmond, Tötös Beáta, Varga Botond, Wagner Erik. Rovatszerkesztők: Bogya Miklós, Csúry István, Kánya Zsolt Attila, Póti Eduárd-János. Szerkesztőségünk postacím: Nagyvárad (Oradea), Sulyok István utca 9. szám, Bihar megye, irányítószám: 410202. Telefonszámaink: 0765-926.002, 0259-435.386. E-mail: harangszo.ujtag@gmail.com Honlap: www.krek.ro, www.facebook.com/harangszo, www.harangszo.ujtag.wordpress.com. Készült a Királyhágómelléki Református Egyházkerület Szent István Kertész Ábrahám Nyomdájában. Felelős vezető: Wagner Erik. A lap terjesztése a lelkes hivatalkon keresztül történik. A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy a beérkező írásokat rövidített és szerkesztett formában közölje. Meg nem rendelt kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza.